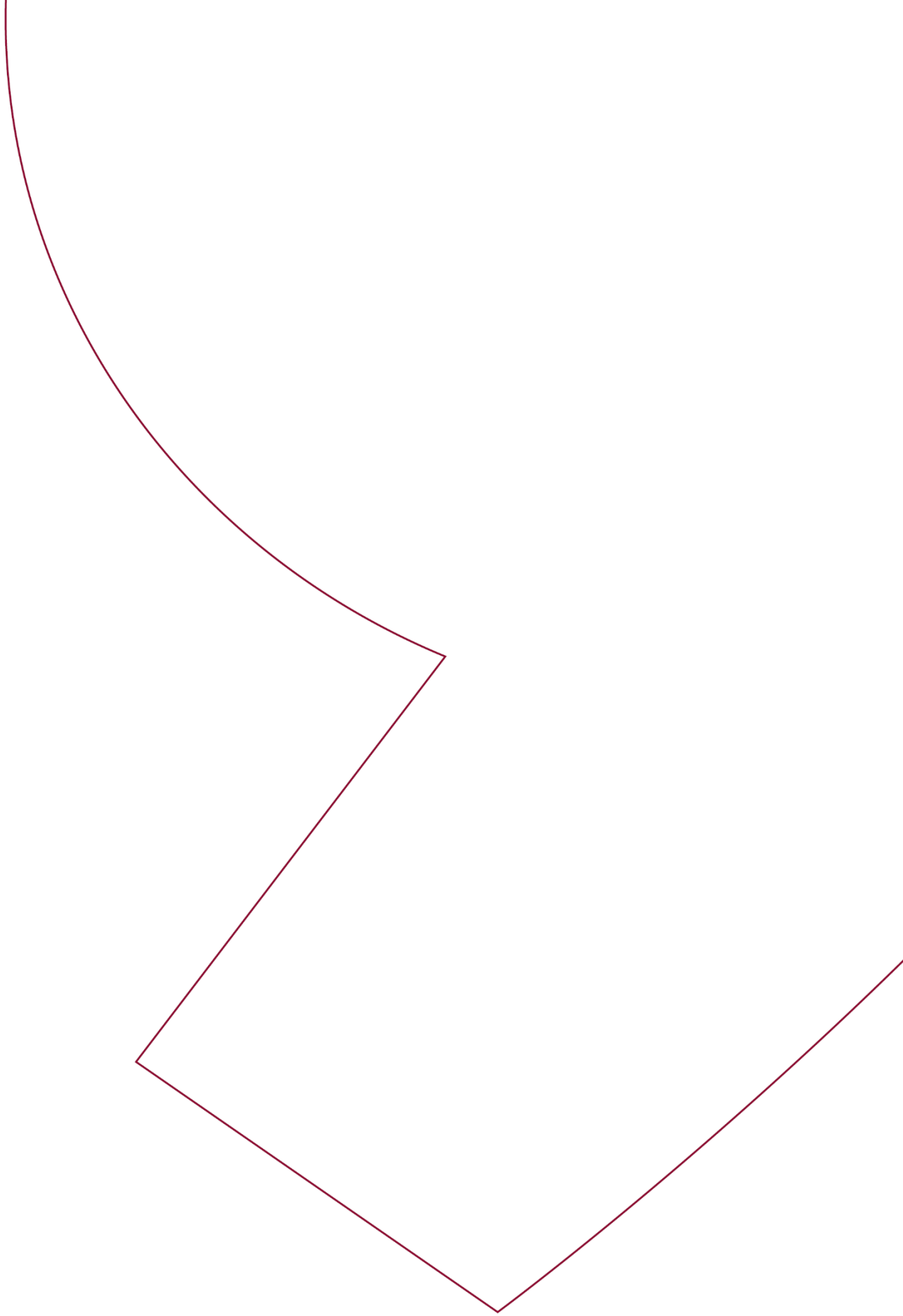

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

**Opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs
van de tweede graad – route Nederlands
deeltijd**

Saxion Next

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad – route Nederlands deeltijd

Saxion Next

CROHO nr. 35198

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

28 augustus 2023

Auditteam

Kernpanel

Drs. R.B. van der Herberg, Drs. J.E.J. Rutten,
Drs. J. Bolding

Vakpanel

Drs. C.J.M. Ravesloot, Drs. L.C. Spijkerboer

Student

D. Ridder

Secretarissen

G.C. Versluis, Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	8
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	11
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	35
6.	AANBEVELINGEN	36
BIJLAGE I	Scoretabel	37
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	38
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	41
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	42

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Saxion Next
status instelling	rechtspersoon voor hoger onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad <ol style="list-style-type: none"> 1. Nederlands 2. Engels 3. Frans 4. Duits 5. Biologie 6. Scheikunde 7. Wiskunde 8. Natuurkunde 9. Aardrijkskunde 10. Geschiedenis 11. Techniek 12. Economie 13. Verzorging/Huishoudkunde 14. Maatschappijleer 15. Verzorging/Gezondheidskunde 16. Beeldende Vorming
registratienummer croho	<ol style="list-style-type: none"> 1. 35198 2. 35195 3. 35196 4. 35193 5. 35301 6. 35199 7. 35221 8. 35261 9. 35201 10. 35197 11. 35254 12. 35207 13. 35381 14. 35411 15. 35401 16. 39113
domein/sector croho	Educatie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Education

aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Pedagogisch-didactisch traject en de vakinhoudelijke trajecten Nederlands en Wiskunde
locatie(s)	Deventer (Enschede wordt uitgefaseerd)
variant(en)	deeltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	17 mei 2023

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleidingen leraar vo 2e graad van Saxion Next leiden studenten op tot tweedegraads leraar Nederlands, Engels, Frans, Duits, Biologie, Scheikunde, Wiskunde, Natuurkunde, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Techniek, Economie, Verzorging/Huishoudkunde, Maatschappijleer, Verzorging/Gezondheidskunde en Beeldende Vorming.

Saxion Next biedt drie routes aan om tweedegraads leraar te worden: i) de pedagogisch-didactische route voor studenten die al een afgeronde opleiding op hbo- of wo-niveau hebben gevolgd in het vakgebied waarin ze bevoegd willen worden en ii) en iii) de route Nederlands respectievelijk de route Wiskunde voor studenten die al een andere lerarenopleiding hebben afgerond.

In de route tweedegraads pedagogisch-didactisch (TGPD¹) kiezen studenten voor een van de zestien lerarenopleidingen.

In deze route ligt het accent op 'meesterschap' en volgen studenten voornamelijk lessen in onderwijskunde, pedagogiek en (vak)didactiek en lopen zij stage als aanvulling op hun vakmanschap dat zij al in hun eerdere opleiding hebben verworven. Deze route omvat 90 EC.

In de routes Nederlands en Wiskunde ligt het accent op 'vakmanschap' en volgen de studenten voornamelijk lessen over vakinhoud en lopen zij stage als aanvulling op hun eerdere gevolgde lerarenopleiding. Deze routes omvatten 120 EC.

Alle beoordeelde tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next vertonen een verrijkende gelijkenis, qua doelstelling, structuur en reikwijdte van de onderwijsleeromgeving, wijze van toetsen en beoordelen, deskundigheid personeel en voorzieningen. Dit maakt het mogelijk op algemeen niveau kwalitatieve uitspraken te doen die dan voor alle onderzochte opleidingen gelden. Alleen daar, waar op het niveau van de verschillende trajecten (route TGPD) en route Nederlands (TGNL) en route Wiskunde (TGWI) aanleiding is van dit algemeen oordeel af te wijken, wordt daar in deze samenvatting melding van gemaakt.

In januari 2017 heeft de minister van OC&W op advies van de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs Saxion Next toestemming gegeven om deel te nemen aan het experiment Leeruitkomsten en Accreditatie onvolledige opleidingen. Met ingang van 1 september 2017 zijn de eerste studenten in dit experiment gestart.

Deze samenvatting heeft betrekking op de beoordelingsrapporten van de drie routes: TGPD, TGNL en TGWI.

Onderwerp 1. Beoogde leerresultaten

De tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next baseren zich aantoonbaar op de drie bekwaamheidseisen – vakinhoudelijk bekwaam, vakdidactisch bekwaam en pedagogisch bekwaam - die vanaf 1 augustus 2017 gelden voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs.

De opleidingen hebben op basis van de bekwaamheidseisen acht leeruitkomsten van 30 ECTS geformuleerd die zij hebben geordend naar meesterschap (pedagogiek, (vak)didactiek, algemene didactiek) en vakmanschap (vakinhoud, vakdidactiek). In de leeruitkomsten zijn de landelijk vastgestelde generieke en vakspecifieke kennisbases zichtbaar verwerkt. In de leeruitkomsten is ook aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding en voor interculturele en internationale aspecten. Afhankelijk van de vooropleiding en daarmee van de route die de studenten volgen, ligt de focus meer op meesterschap (route TGPD) of meer op vakmanschap (route TGNL en TGWI).

Saxion Next houdt zich voldoende op de hoogte van actuele ontwikkelingen en eisen aan de leraar en stemt daarover af met vertegenwoordigers vanuit het werkveld waaronder de beroepenveldcommissie en docenten die ook nog werkzaam zijn in het onderwijsveld.

---

¹ TG staat voor tweedegraads

Het auditteam beoordeelt op grond van bovenstaande positieve punten standaard 1 als 'voldoet' voor alle drie de routes.

Onderwerp 2. Programma

De opleidingen leiden hun studenten aantoonbaar op voor de beroepspraktijk; in dit geval het onderwijs. Het leren in de praktijk op de stageplek of eigen werkplek maakt een essentieel onderdeel uit van de opleiding. De opleidingen stellen met het oog hierop terecht expliciete eisen aan de werkplek en de begeleiding en bewaken daarmee de kwaliteit.

Gedurende hun opleiding zijn studenten een minimaal door de opleidingen vastgesteld aantal dagen of uren werkzaam in de schoolpraktijk waar zij onderwijs in hun vakgebied verzorgen. In alle drie de routes is het kunnen opdoen van voldoende praktijkervaring hierdoor geborgd.

Binnen de route TGPD behoeft de vertaling van de kennis en vaardigheden naar de mbo-praktijk blijvend aandacht van de docenten, daar zij zelf geen recente ervaring hebben in het mbo. De aandacht voor het werken in het voortgezet onderwijs (vo) is zeker in orde. Het is een sterk punt dat Saxion Next thans in gesprek is met twee ROC's in de regio om te onderzoeken of er een vorm van partnerschap mogelijk is.

Het kunnen ontwikkelen van vakdidactische vaardigheden in de route TGPD was tot voor kort een kwetsbaar punt omdat de studenten daarvoor sterk afhankelijk waren van de vakcoach op de school waar zij werkzaam zijn of stage lopen. Met de uitbreiding van aandacht voor vakdidactiek binnen de opleiding zelf, is hierin verandering zichtbaar en wordt dit onderdeel doorontwikkeld. In de routes TGNL en TGWI geven vakdidactici Nederlands respectievelijk Wiskunde, die in hun lessen aandacht besteden aan specifieke vakdidactiek en de studenten hierop vervolgens toetsen en beoordelen. De route TGWI kan de eisen met betrekking tot rekendidactiek nog sterker aanzetten. Voor algemene didactiek is in de drie routes ruim aandacht.

Binnen de programma's van de drie routes is er voldoende aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding. De concrete invulling verschilt nog per route. Daarover zijn de opleidingen met elkaar in gesprek. Er is binnen de programma's van de drie routes ook voldoende aandacht voor de internationale en interculturele dimensie.

Daarnaast is er via webinars voor de studenten de mogelijkheid om kennis te nemen van actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

De opleidingen zorgen er in de drie routes voor dat de studenten de beoogde leeruitkomsten met betrekking tot meesterschap en vakmanschap en de bij deze leeruitkomsten behorende prestatie-indicatoren kunnen ontwikkelen, waarbij de focus zoals al hierboven is vermeld in de route TGPD meer ligt op meesterschap en bij de routes TGNL en TGWI meer ligt op vakmanschap. De opleidingen besteden expliciet aandacht aan het taalniveau van de studenten. Dit vindt het auditteam passend en essentieel voor een leraar.

De opleidingen hebben hun uitgangspunten duidelijk vastgelegd in het herijkte Opleidingsconcept (februari 2023). Hierbij gaan zij uit van vier pijlers: i) werken aan vakmanschap en meesterschap, ii) studenten stimuleren het beste uit zichzelf en hun leerlingen/studenten te halen, iii) intensieve samenwerking met het werkveld, iv) flexibel ingerichte opleidingen en alle studenten een maatwerktraject bieden. De programma's sluiten aan bij de beoogde doelgroep: de volwassen (werkende) studenten. Afspraken over de persoonlijke route worden vastgelegd in een onderwijsovereenkomst. Indien gewenst kunnen studenten ook op een andere manier leeruitkomsten aantonen en laten valideren. Studenten zijn tevreden over de geboden flexibiliteit en vinden het de moeite waard om wekelijks af te reizen naar de locatie Deventer.

Saxion Next hanteert een duidelijk instroombeleid en zorgt er goed voor dat het verkorte programma van de drie routes aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten. Daar waar nodig/gewenst bieden de opleidingen een deficiëntieprogramma, bijvoorbeeld

wanneer de vooropleiding van de student niet volledig aansluit en de student nog een vakinhoudelijke verdieping nodig heeft. Ook zorgt Saxion Next er met de inzet van assessmentcentrum ELAN van de U Twente voor dat kandidaten die wel over hbo-niveau beschikken maar geen passende vooropleiding hebben of deze niet hebben afgerond, kunnen aantonen dat zij wel geschikt zijn om deel te nemen aan de verkorte opleidingen. Dat de opleidingen goed aansluiten bij de kwalificaties van de instromende studenten, blijkt uit de hoge rendementcijfers.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleidingen aantoonbaar zorgen dat de studenten hun beroepsvaardigheden kunnen ontwikkelen, de beoogde leeruitkomsten kunnen realiseren en hun eigen leerproces kunnen vormgeven. Het auditteam komt daarom tot het oordeel 'voldoet' voor de standaarden 2 (oriëntatie programma), 3 (inhoud), 4 (vormgeving) en 5 (instroom en aansluiting) voor de drie routes.

Onderwerp 3. Personeel

De opleidingen worden verzorgd door deskundige en enthousiaste docenten. Alle docenten zijn eerstegraadsbevoegd in het vak dat zij verzorgen (masterniveau). Ze hebben allemaal ruime ervaring in het voortgezet onderwijs en/of in het middelbaar beroepsonderwijs, ervaring als lerarenopleider en zijn actief in het werkveld waarvoor zij studenten opleiden.

De docenten zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het veld, houden hun vak bij en zorgen voor eigen professionalisering. Het auditteam trof daarvan mooie voorbeelden aan.

De docenten stemmen regelmatig met elkaar af over de opzet en inhoud van het onderwijs.

De studenten zijn zeer tevreden over de docenten, over hun vakinhoudelijke deskundigheid, hun actuele kennis van het vakgebied en beroepenveld en over de begeleiding die zij geven.

De docenten zijn goed benaderbaar en leven het principe van 'teach as you preach' na.

Het auditteam is zeer positief over de docenten en is van oordeel dat een 'voldoet' voor deze standaard voor de drie routes hier zeker op zijn plaats is.

Onderwerp 4. Voorzieningen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de huisvesting en materiële voorzieningen toereikend zijn voor de realisatie van de opleidingsprogramma's. Er zijn voldoende grote en kleinere lokalen en ruimtes voor overleg en samenwerken beschikbaar, een gespecialiseerde Saxion bibliotheek en een onderwijswerkplaats met alle benodigde (onderwijs)materialen. De benodigde ICT-voorzieningen, waaronder digitale schoolborden en de digitale leeromgeving Blackboard, zijn goed toegankelijk.

De studiebegeleiding en de informatievoorziening zijn adequaat en bevorderen de studievoortgang. De studiebegeleider (SB'er) als persoonlijk coach en werkplekbegeleider en de vakcoach op de eigen stage-/werkplek van de student vervullen een duidelijke rol in de begeleiding. Saxion Next stelt duidelijke eisen aan de vakcoach.

Studenten zijn over het algemeen zeer tevreden over de studiebegeleiding en tevreden over de informatievoorziening. De begeleiding van studenten TGWI kan intensiever. Het auditteam ondersteunt het idee van de opleiding TGWI om studenten meer ondersteuning te bieden bij het verwerven van met name algebraïsche kennis en vaardigheden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 7 (huisvesting en materiële voorzieningen) en standaard 8 (studiebegeleiding en informatievoorziening) voor alle drie de routes.

Onderwerp 5. Kwaliteitszorg

De opleidingen evalueren op verschillende manieren – zowel formeel als informeel – de kwaliteit van de opleidingen met de verschillende stakeholders en treffen op basis van de uitkomsten aantoonbaar verbetermaatregelen. Het kwaliteitszorgplan en het evaluatieplan

bieden duidelijk sturing. De opleidingen treffen aantoonbaar maatregelen op basis van de evaluaties. Het auditteam trof daarvan mooie voorbeelden aan, zoals het opstellen van taalbeleid, de uitbreiding van de werkveldcommissie met een vertegenwoordiger vanuit het mbo en het werken met rubrics bij het LIO-assessment. Het verbeterplan met prioritering van de acties in rood (urgent) en oranje (minder urgent), een tijdsplanning, verantwoordelijke voor de actie en markering in groen als het punt naar wens is opgelost, is een helder sturingsinstrument. De opleidingen zorgen voor terugkoppeling van de acties naar de betrokkenen.

Het auditteam is op basis van bovenstaande positieve bevindingen van oordeel dat de opleidingen zeker voldoen aan deze standaard. Het oordeel luidt dan ook 'voldoet' voor alle drie de routes.

Onderwerp 6. Toetsing

De opleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en voor alle betrokkenen inzichtelijke wijze of de studenten voldoen aan de drie bekwaamheidseisen en de daarvan afgeleide leeruitkomsten en prestatie-indicatoren. Het auditteam is van oordeel, dat de opleidingen het toetsen en beoordelen goed op orde hebben. Voor elke opleiding is er een toetsplan/toetsmatrix opgesteld. Er is een toetsprotocol met duidelijke richtlijnen voor het toetsen en beoordelen dat veel houvast geeft. De opleidingen maken gebruik van verschillende passende toetsvormen en passen het meer-ogen principe toe bij het opstellen van de toetsen en bij het beoordelen. Voor de beoordelingsformulieren zijn rubrics opgesteld. De opleidingen zouden nog eens moeten kijken naar de cesuur binnen de rubric die vaak snel leidt naar een oordeel 'goed'. Ook zouden de examinatoren bij elke rubric in elk geval een heel beknopte motivatie mogen geven. Aan de hand van het afstudeerdossier toetsen de opleidingen tot slot op een zeer gedegen en gevarieerde wijze of de studenten het niveau van een startbekwame leraar hebben gerealiseerd.

De deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen zowel proactief als reactief. Zij heeft goed in beeld welke ontwikkelpunten er nog zijn en voert daarover het gesprek met de opleidingen. De toetscommissie van de Academie voor Pedagogiek en Onderwijs (APO) van Saxion speelt een ook krachtige rol in het toezien op de kwaliteit van de toetsen.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de drie routes.

Onderwerp 7. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditteam is op basis van de 72 afstudeerdossiers van studenten die afstudeerden als leraar van oordeel dat de studenten van de route TGPD (60 studenten), TGNL (6 studenten) en TGWI (6 studenten) in hun afstudeerdossiers hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwame tweedegraads leraar. Dat blijkt bij de route TGPD uit het i) Beroepsbeeld en ii) de producten in de Vaktaak. Dat blijkt bij de route TGNL uit het i) Beroepsbeeld en ii) het Persoonlijk verbetertraject in de klas. Dat blijkt bij de route TGWI uit het i) Verslag werkplekleren en ii) het Persoonlijk Project. En dat blijkt tevens bij alle studenten van de drie routes uit het behalen van een voldoende tot goede beoordeling voor het afstudeerassessment/LIO-assessment/WIO-assessment. De onderzoekende houding van studenten TGWI kan nog sterker blijken uit de beroepsproducten, bijvoorbeeld door bronnengebruik en literatuurverwijzingen. Ook kunnen studenten de vakdidactische component sterker aanzetten.

In de Vaktaak had de paragraaf over vakdidactiek bij veel studenten TGPD sterker uitgewerkt en onderbouwd mogen zijn. Dat heeft inmiddels de aandacht van de opleidingen die de eisen aan dit onderdeel hebben aangescherpt. Daarnaast zouden de opleidingen in alle drie de routes meer onderbouwing van de studenten mogen eisen in hun reflecties op basis van externe bronnen en (vak)literatuur.

Het auditteam heeft geen afstudeerdossiers gezien van studenten die binnen de route TGPD leraar Duits, Geschiedenis of Aardrijkskunde wilden worden, maar heeft er op basis van de 60 afstudeerdossiers van studenten die afstudeerden als leraar in een van de andere 13 vakken alle vertrouwen in dat het niveau van eventuele toekomstige kandidaten voor deze vakken geborgd is binnen de route TGPD.

Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren.

Dat nagenoeg alle studenten direct een baan hebben en dat zij naast lesgevende taken ook andere verantwoordelijke rollen vervullen binnen de school, is voor het auditteam een belangrijke indicatie voor het gerealiseerde niveau.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor alle drie de routes.

Algemene conclusie:

Het auditteam trof bij de drie routes een enthousiast, betrokken en deskundig docententeam aan dat zorgt voor maatwerktrajecten en een adequaat opleidingsprogramma voor volwassen studenten waarmee zij op het gewenste niveau afstuderen als tweedegraads leraar.

Het auditteam beoordeelde alle standaarden met een 'voldoet' en komt tot het eindoordeel 'positief' voor de 16 tweedegraadslerarenopleidingen die Saxion Next verzorgt. Het adviseert de NVAO om deze reden de accreditatie voor deze 16 opleidingen te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 28 augustus 2023.

3. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is de resultante van een zogeheten 'Uitgebreide Opleidingsbeoordeling' van de tweedegraadslerarenopleidingen van hogeschool Saxion Next.

Uitvoering audit:

Hobéon heeft deze audit uitgevoerd met een kernpanel bestaande uit een domeindeskundige voorzitter, een generiek domeindeskundige, een vakdeskundige vanuit het cluster gamma en een deeltijdstudent van een andere tweedegraadslerarenopleiding. Dit kernpanel is aangevuld met twee vakdeskundigen vanuit de clusters alfa en bèta. Om de route leraar Nederlands en de route leraar Wiskunde (route TGNL en TGWI) goed te kunnen beoordelen, is gekozen voor een vakdeskundige Nederlands respectievelijk Wiskunde. Twee secretarissen vanuit Hobéon hebben het auditteam ondersteund.

De leden van het panel hebben voorafgaand aan de audit de Zelfevaluaties bestudeerd en de daarbij behorende onderliggende documentatie. Tevens hebben de panelleden werkstukken/ beroepsproducten van studenten beoordeeld.

De audit vond plaats op 17 mei 2023.

(Zie voor de concrete invulling van het auditprogramma en informatie over het panel bijlage II en IV.)

Saxion Next

Saxion Next is een particuliere hogeschool voor beroepsonderwijs. De hogeschool werkt onder de vlag van Stichting Saxion, heeft een directievoerder vanuit Saxion en maakt gebruik van dezelfde (ruimtelijke) voorzieningen. Saxion Next verzorgt de opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (verder vermeld als: tweedegraadslerarenopleidingen). Zij biedt daarbij maatwerk voor mensen die al een hbo- of wo-vakstudie achter de rug hebben of al een andere lerarenopleiding hebben afgerond en nu tweedegraads leraar in Nederlands of Wiskunde willen worden.

De opleiding wordt aangeboden als deeltijdopleiding en duurt in de regel 1,5 jaar à 2 jaar.

Saxion Next biedt drie verschillende routes:

- De zogenoemde route pedagogisch-didactisch (TGPD)²: voor mensen die al een vakinhoudelijke bachelor- of masterstudie achter de rug hebben. Dit betreft de tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands, Engels, Frans, Duits, Wiskunde, Natuurkunde, Scheikunde, Biologie, Techniek, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Maatschappijleer, Economie, Verzorging/Gezondheidskunde, Verzorging/Huishoudkunde, Beeldende Vorming. De studenten die deze opleidingen volgen krijgen een generiek programma aangeboden met de nadruk op meesterschap (onderwijskunde, pedagogiek, didactiek). Daarnaast lopen zij stage of zijn zij werkzaam in het onderwijs, waarin zij het geleerde in praktijk moeten brengen. Het gaat als het ware om een educatieve kop op een voorgaande studie. Omdat het veelal om kleine aantallen studenten per richting gaat, volgen de studenten de route TGPD in gemengde groepen. De uitvoering van opdrachten voor de eigen richting vindt vooral plaats tijdens de stage/het werkplekleren.
- De vakinhoudelijke route Nederlands (TGNL) en de vakinhoudelijke route Wiskunde (TGWI): een tweedegraadslerarenopleiding Nederlands of Wiskunde waarin mensen met een educatieve opleiding de inhoud van het vak Nederlands respectievelijk Wiskunde leren. De nadruk in deze routes ligt op vakmanschap. Ook deze studenten lopen stage

---

² TG staat voor tweedegraads

om het geleerde in de praktijk te brengen. In tegenstelling tot de route TGPD volgen deze studenten de aangeboden lessen in twee aparte groepen (Nederlands of Wiskunde).

Saxion Next bood sinds 2017 ook een route Engels (TGEN). Deze route wordt niet meer aangeboden voor nieuwe studenten. De enige student Engels studeert binnenkort af.

In januari 2017 heeft de minister van OC&W op advies van de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs Saxion Next toestemming gegeven om deel te nemen aan het experiment Leeruitkomsten en Accreditatie niet bekostigde onvolledige opleidingen. Met ingang van 1 september 2017 zijn de eerste studenten in dit experiment gestart.

De beoordeling van de betreffende lerarenopleidingen is opgenomen in i) een beoordelingsrapport over de route TGPD, ii) een beoordelingsrapport over de route TGNL en iii) een beoordelingsrapport over de route TGWI.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2017)

Het auditteam uit 2017 beoordeelde de verschillende standaarden met een voldoende of goed en kwam tot het eindoordeel 'voldoende' voor het reguliere traject (thans route TGPD genoemd). Het auditteam gaf Saxion Next nog een aantal aanbevelingen mee, waarmee de opleidingen vervolgens aan de slag zijn gegaan.

Aanbevelingen Generiek

- Het auditteam beveelt de opleidingen aan in de doelstellingen explicieter aandacht te besteden aan het ontwikkelen van kennis en vaardigheden om in een multiculturele omgeving te kunnen werken en om te kunnen gaan met diversiteit.
- Het auditteam acht de huidige samenstelling en de expertise van de beroepenveldcommissie wat aan de magere kant en beveelt de opleidingen aan de commissie nog verder te verbreden met het oog op alle actuele ontwikkelingen in het werkveld.
- Het auditteam adviseert de opleidingen naar mogelijkheden te zoeken om toch ook in het curriculum zelf explicieter dan nu het geval is, aandacht te besteden aan onderwerpen als 21^e -eeuwse vaardigheden, digitale didactiek, opbrengstgericht werken, passend onderwijs, burgerschapsvorming et cetera.
- Het auditteam adviseert de opleidingen in de eisen aan de vaktaken en aan de LIO-rapportage duidelijk de vakdidactische eisen weer te geven.
- Het auditteam beveelt de opleidingen aan verder te gaan op de reeds ingeslagen weg naar meer flexibel onderwijs.
- Het auditteam beveelt alle docenten aan om in het kader van eigen professionalisering aandacht te besteden aan de ontwikkeling van eigen digitale didactische vaardigheden, het met en van elkaar te leren in professionele leergemeenschappen in gang te zetten en daar waar van toepassing een mbo-stage te lopen en kennis te verwerven van opleidingsscholen. Ook een jaarlijkse werkvelddag met een inhoudelijk thema samen met alle mentoren vanuit het werkveld is aanbevelenswaardig.
- Het auditteam beveelt het management van APO aan, de belastbaarheid van de docenten goed te blijven volgen.

- Het auditteam dringt er nogmaals op aan, dat de opleidingen op zoek gaan naar andere leden voor de examencommissie die de plaats innemen van de teamleiders in het kader van externe borging van de kwaliteit van de toetsing.

Aanbevelingen rapportage traject Nederlands 2017

- Zorg ervoor bij het actieonderzoek Nederlands dat het theoretisch kader voldoende stevig is en baken het onderzoek duidelijk af zodat uiteindelijk de bandbreedte ervan beperkter is dan thans het geval is en de student minder moeite heeft om te komen tot een goed onderbouwde interpretatie van de onderzoeksresultaten. Het auditteam pleit er in dit verband voor het actieonderzoek als een aparte leerlijn in de curricula op te nemen.
- De begeleiding van het afstudeerdossier kan intensiever; zeker daar waar dit het onderzoeksdeel betreft.
- De opleidingen kunnen aansluiting zoeken bij de landelijke ontwikkelingen rondom de kennisbasis. Wellicht dat het mogelijk is om ook binnen de drie opleidingen de kennistoets te introduceren.
- Zorg voor uniforme beoordelingsformulieren en zie er op toe dat docenten relevante feedback geven bij hun oordelen; feedback die voor de student een meerwaarde heeft.
- Zorg voor een tijdige en adequate opvolging van docenten die de komende jaren de opleidingen zullen verlaten. Overdracht en continuïteit staan hierbij centraal. Er zit veel ervaring in het huidige team dat overgedragen en/of vastgelegd moet worden.

In onderstaand rapport beschrijft het auditteam, dat de audit in mei 2023 uitvoerde, bij de verschillende standaarden zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven genoemde aandachtspunten en aanbevelingen en de door de opleidingen genomen maatregelen. Het auditteam concludeert dat de opleidingen de aanbevelingen gerealiseerd hebben dan wel dat ze nu onderwerp zijn van ingezette doorontwikkeling.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. De uitgangspunten voor de inrichting van de opleiding passen bij de onderwijsvisie en het profiel van de instelling. De beoogde leerresultaten worden periodiek geëvalueerd.

Bevindingen

- *Generiek*

Het auditteam heeft geconstateerd dat tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next zich baseren op de drie bekwaamheidseisen – vakinhoudelijk bekwaam, vakdidactisch bekwaam en pedagogisch bekwaam - die vanaf 1 augustus 2017 gelden voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs. Deze bekwaamheidseisen zijn vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Op landelijk niveau heeft afstemming plaatsgevonden over deze drie bekwaamheidseisen. De bekwaamheidseisen voldoen ook aan internationale eisen met betrekking tot het niveau (NLQF³ 6).

De tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next hebben in het kader van hun deelname aan het experiment leeruitkomsten en accreditatie onvolledige opleidingen acht leeruitkomsten van 30 ECTS geformuleerd. De drie bekwaamheidseisen vormen de basis voor deze leeruitkomsten die gezamenlijk én in samenhang de eindkwalificaties van de opleidingen beschrijven.

Saxion Next heeft ervoor gekozen om acht leeruitkomsten te ordenen naar meesterschap en vakmanschap.

	8 leeruitkomsten	3 bekwaamheidseisen
Meesterschap	1 Leren en ontwikkeling	1 Pedagogisch bekwaam
	2 Pedagogisch handelen	
	3 Algemene didactische kennis en kunde	2 Vakdidactisch bekwaam
	4 Vormgeven aan professionele ontwikkeling	+ Brede professionele basis
Vakmanschap	5 Vakdidactiek & schoolvak	2 Vakdidactisch bekwaam
	6 Kennisbasis Domein A	3 Vakinhoudelijk bekwaam
	7 Kennisbasis Domein B	
	8 Kennisbasis Domein C	

Figuur 1. De koppeling tussen leeruitkomsten en bekwaamheidseisen

³ NLQF: Nederlands Kwalificatie Raamwerk (Qualification Framework)

De leeruitkomsten vormen samen een geïntegreerde basis van alle kennis en kunde voor de startbekwame docent. Afhankelijk van de route die de studenten volgen, ligt de focus meer op meesterschap (route Pedagogisch-Didactisch - TGPD⁴) of meer op vakmanschap (route Nederlands en route Wiskunde - TGNL en TGWI).

Voor elke opleiding is elke leeruitkomst in een toetsplan geoperationaliseerd en nader uitgewerkt in onderliggende prestatie-indicatoren (ca. 150 prestatie-indicatoren per opleiding). In de leeruitkomsten zijn de landelijk vastgestelde kennisbases⁵ verwerkt. De generieke kennisbasis zag het auditteam terug in de leeruitkomsten 1 tot en met 4. Per tweedegraadslerarenopleiding is de vakspecifieke kennisbasis uitgewerkt die het auditteam terugzag in de leeruitkomsten 5 tot en met 8.

Om het bachelorniveau aan te geven hebben de opleidingen een koppeling gemaakt tussen elke prestatie-indicator en de vijf Dublindescriptoren.

Onderzoek

Binnen de uitwerking van de leeruitkomsten zag het auditteam ook aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding terug. Zo staat er in leeruitkomst 4: '„Hij demonstreert daarbij een kritische en onderzoekende houding richting zijn eigen pedagogisch en didactisch handelen, zijn beroepsopvattingen en zijn persoonlijke concepten.' Dit is nader uitgewerkt in de indicatoren:

- De leraar heeft een permanent onderzoekende houding: hij verzamelt op een systematische manier gegevens over zijn eigen beroepspraktijk met als doel om zijn situatie te verhelderen, te begrijpen en te verbeteren.
- De leraar is kritisch, toont aan te willen begrijpen, te willen weten, te willen vernieuwen.
- De leraar verbindt theoretische kennis, modellen of concepten met zijn eigen praktijkervaringen met elkaar.

Ook in leeruitkomst 5 komt de onderzoekende houding terug: '„ De leraar zorgt er door zijn onderzoekende houding, zijn kennis van de ontwikkeling van het schoolvak en zijn oog voor vakoverstijgende contexten voor dat zijn onderwijs met de tijd meegaat. Hij exploreert daarvoor verschillende bronnen passend bij zijn professionele context.'

Internationale en interculturele dimensie

Saxion Next stelt dat de aankomende leraren leven in een globaliserende en interculturele samenleving. Zij moeten in de scholen samenwerken en -leven met mensen en leerlingen met verschillende culturele achtergronden en soms een andere moedertaal. Saxion Next verwacht dan ook van de studenten dat zij een brede blik hebben en op de hoogte zijn van wat er in de wereld speelt. Binnen de uitwerking van de leeruitkomsten zag het auditteam de aandacht voor de culturele dimensie terug. Een voorbeeld daarvan bij leeruitkomst 4:

- De leraar laat zien de leefwereld van ouders of verzorgers te kennen en bekend te zijn met de culturele achtergronden van de leerlingen door er in zijn werk rekening mee te houden. Ook de internationale dimensie komt terug. In leeruitkomst 5 staat o.a.
- De leraar moet nationale en internationale bronnen voortkomend uit of passend bij hun beroepsgroep, zoals overlegorganen, onderzoek, literatuur en internetsites

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

Het auditteam heeft geconstateerd dat Saxion Next de actuele ontwikkelingen zoals de herijking van de competenties en de kennisbases actief volgt. Ook houden de opleidingen zich goed op de hoogte van de ontwikkelingen rondom het werken met leeruitkomsten en leeuwegonafhankelijk toetsen. Afgevaardigden van de opleidingen namen o.a. deel aan landelijke bijeenkomsten die georganiseerd werden door NVAO, OCW en Inspectie HO. Daarnaast onderhoudt Saxion Next actief contact met het werkveld over de bekwaamheidseisen, de leeruitkomsten, actuele ontwikkelingen en de opzet en inhoud van

---

⁴ TG staat voor tweedegraads

⁵ Generieke kennisbasis en vakspecifieke kennisbases zoals opgesteld binnen 10voordeleraar.

het curriculum. Dit gebeurt o.a. in de eigen beroepenveldcommissie (BVC), waarin leden van verschillende vo- en mbo-instellingen vertegenwoordigd zijn. In de afgelopen zes jaar (accreditatieperiode) is bijvoorbeeld gesproken over het taalniveau van studenten en de borging van de kwaliteit van het werkplekleren. Op basis daarvan heeft Saxion Next een verbeterplan opgesteld. (Zie daarover verder standaard 2 tot en met 5.)

Maar ook de docenten zelf onderhouden contact met het werkveld. Een aantal docenten is naast het docentschap bij Saxion Next werkzaam in het vo of fungeert als begeleider van schooloverstijgende projecten in het kader van het project 'Havo, school voor de toekomst'. Daarnaast zijn bijna alle docenten actief als stagedocent, waardoor zij veelvuldig contact hebben met de scholen. Ook organiseert Saxion Next werkbezoeken aan scholen, zoals recent aan het ROC van Twente en aan Arkelstein, een school voor VSO in Deventer.

Weging en Oordeel: voldoet

De tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next baseren zich aantoonbaar op de drie bekwaamheidseisen die vanaf 1 augustus 2017 gelden voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs.

De opleidingen hebben op basis van de bekwaamheidseisen acht leeruitkomsten van 30 ECTS geformuleerd die zij hebben geordend naar meesterschap en vakmanschap. In de leeruitkomsten zijn de landelijk vastgestelde generieke en vakspecifieke kennisbases zichtbaar verwerkt. In de leeruitkomsten is ook aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding en voor interculturele en internationale aspecten. Afhankelijk van de route die de studenten volgen, ligt de focus meer op meesterschap of meer op vakmanschap. Saxion Next houdt zich voldoende op de hoogte van actuele ontwikkelingen en eisen aan de leraar en stemt daarover af met vertegenwoordigers vanuit het werkveld.

Het auditteam beoordeelt op grond van bovenstaande positieve punten standaard 1 als 'voldoet' voor alle drie de routes.

4.2. Programma

Standaard 2 (programma-oriëntatie): Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Toelichting NVAO: Het programma sluit aan bij de actuele (internationale) ontwikkelingen, eisen en verwachtingen in het beroepenveld en in het vakgebied. Academische vaardigheden en/of onderzoeks- en/of beroepsgerichte competenties krijgen invulling op een wijze die past bij de oriëntatie en het niveau van de opleiding.

Bevindingen

- *Generiek*

Vaardigheden op het gebied van de beroepspraktijk: stage/werkplekleren

De tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next leiden hun studenten aantoonbaar op voor de beroepspraktijk; in dit geval voor het onderwijs. Het leren in de praktijk op de stageplek of eigen werkplek maakt een essentieel onderdeel uit van de opleiding. Gedurende hun opleiding zijn studenten werkzaam in de schoolpraktijk en verzorgen zij onderwijs in hun vakgebied.

Studenten van de route TGPD lopen minimaal 200 dagen stage op een school voor vo of mbo en studenten van de routes TGNL en TGWI lopen gedurende hun opleiding minimaal 1 dag per week stage in het vo of mbo. Het auditteam is van mening dat in alle routes het kunnen opdoen van voldoende praktijkervaring hierdoor geborgd is. Voor veel studenten geldt zelfs dat zij al enkele dagen of fulltime werkzaam zijn op een school. Voor hen gaat werken en leren hand in hand.

Het auditteam heeft vernomen dat het voor de tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next tot nu toe niet mogelijk is gebleken om deel te nemen aan partnerschappen of netwerken van samen opleiden, vanwege het particuliere karakter van de opleidingen. Alleen bekostigd onderwijs kan deelnemen aan deze partnerschappen. Ook het feit dat studenten vanuit het hele land de opleidingen komen volgen, speelt hierbij een rol.

Het is een sterk punt dat Saxion Next toch onderzoekt wat in dezen mogelijk is. Zo heeft zij bijvoorbeeld goede afspraken over samenwerking met het ROC van Twente waar veel van haar studenten werkzaam zijn, met de Praktijkschool Arkelstein in Deventer (VSO), De Meerwaarde in Barneveld (VO), met het Zone.College (VMBO- MBO) en het Graafschapscollege (MBO). Met de laatste twee instellingen is Saxion Next in gesprek om te onderzoeken of er toch een vorm van partnerschap mogelijk is.

Tijdens de audit heeft het auditteam net als in de voorgaande accreditatieaudits in 2012 en 2017 expliciet aandacht besteed aan de borging van de kwaliteit van de stage-/leerwerkplek en de vakcoach, daar een groot deel van het leren op de school plaatsvindt. Het auditteam is op basis van de informatie die de opleidingen hebben gegeven, opnieuw van oordeel dat Saxion Next er alles aan doet om deze kwaliteit zo goed mogelijk te borgen. Dat gebeurt allereerst voorafgaand aan de stage door eisen te stellen aan een rijke leeromgeving op de werkplek en aan de (aanwezigheid van) vakinhoudelijke begeleiding. Werkplek en begeleiding worden bij aanvang van de studie al gecontroleerd. En het gebeurt vervolgens gedurende de studie tijdens de bezoeken die de studiebegeleider brengt aan de student op zijn stage-/werkplek. In het geval de stage-/werkplek niet voldoet, gaat de studiebegeleider samen met de student op zoek naar passende oplossingen. Zo wordt er in het geval er geen ervaren werkplekbegeleider is die hetzelfde vak op de school verzorgt, gezocht naar bijvoorbeeld een vakdeskundig begeleider van een andere school of gaat de studiebegeleider vaker zelf langs op de school om de student te beoordelen. Het kan ook gebeuren dat de student een beperkte stage moet

lopen op een andere school of - indien noodzakelijk – op zoek moet naar een ander stageadres.

Tijdens de audit is wederom met de docenten gesproken over het ontwikkelen van vakdidactische vaardigheden, die de verbinding leggen tussen vakmanschap en meesterschap. Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit is gebleken dat de docenten in hun lessen op de opleidingen ruime aandacht besteden aan algemene didactiek. In de routes Nederlands (TGNL) en Wiskunde (TGWl) geven vakdidactici Nederlands respectievelijk Wiskunde. Zij besteden in hun lessen aandacht aan specifieke vakdidactiek en toetsen en beoordelen de studenten hier vervolgens op.

Zoals al onder standaard 1 is beschreven onderhoudt Saxion Next actief contact met de beroepspraktijk. De opleidingen realiseren zich dat het tweedegraadsgebied heel divers is en veel verschillende schooltypen kent. Daar waar het aan de orde komt, bijvoorbeeld op basis van vakliteratuur en/of ervaringen van studenten, gaan de docenten hierop nader in.

In de verschillende studenttevredenheidsonderzoeken geven de studenten aan dat het programma voldoende zicht biedt op het beroep waarvoor wordt opgeleid. Ze vinden de opleiding beroepsgericht en men komt in voldoende mate in aanraking met de praktijk. Er wordt voldoende ingespeeld op actuele ontwikkelingen. De studenten die het auditteam sprak, bevestigden dit positieve beeld van de beroepsgerichtheid. Wel misten de studenten TGPD die werkzaam waren op het mbo de vertaling naar hun praktijk. Die vertaling moeten zij zelf maken. De focus is toch vooral gericht op het vo. Voor het vo is het zeker in orde, aldus de studenten. Het auditteam begrijpt dat de drie docenten die de lessen verzorgen geen recente ervaring hebben in het mbo maar zich wel aantoonbaar verdiepen in het mbo. Daarvoor zijn de studenten dus aangewezen op hun werkplekbegeleider en collega's in de eigen school en vaksectie. Het auditteam acht het belangrijk dat de docenten en stagebegeleiders van de route hun kennis in dezen actueel blijven houden via regelmatige werkbezoeken, onderwijsstages en de hierboven al genoemde mogelijke partnerschappen met twee ROC's.

Saxion Next is in het schooljaar 2021-2022 – dus tijdens de coronapandemie – gestart met het verzorgen van online webinars voor alle studenten en docenten. Daarin werden en worden 's avonds actuele thema's uit het onderwijs gepresenteerd via de online omgeving in Teams. Deze online workshops zijn facultatief en hebben een verdiepend karakter. Ze worden voornamelijk verzorgd door lectoren of onderzoekers van lectoraten, bijvoorbeeld door het lectoraat Vernieuwingsonderwijs en het lectoraat Innovatief & effectief onderwijs. Het auditteam heeft kennisgenomen van de onderwerpen en acht deze interessant en actueel. Het aantal deelnemers (gemiddeld 20) is nog laag.

- *Route TGNL*

Vaardigheden op het gebied van onderzoek

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen op verschillende momenten en verschillende manieren in de onderwijseenheden en opdrachten aandacht besteden aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding. Het auditteam heeft geconstateerd dat de concrete invulling van het programma met betrekking tot het ontwikkelen van de onderzoekende houding per route verschilt. Hierover voeren de betrokkenen bij de opleidingen op verzoek van de examencommissie thans met elkaar het gesprek, daar alle drie de routes zich wel baseren op dezelfde leeruitkomsten. (Zie ook standaard 10.). Verderop in deze rapportage besteedt het auditteam aandacht aan de methodologiecomponent binnen de opleiding.

Internationale en interculturele dimensie

Het auditteam heeft gezien dat de docenten in het curriculum van de route TGNL aandacht besteden aan de internationale en met name de interculturele dimensie en aan diversiteit; aspecten waarmee de studenten in de voor hen nieuwe context⁶ - de onderwijscontext - in aanraking komen.

Saxion Next heeft al vele jaren nauw contact met de Academie voor Pedagogiek en onderwijs (APO) van Saxion en neemt kennis van de initiatieven die deze academie tentoonspreidt waaronder een internationale week en uitwisseling met de lerarenopleiding in Munster. Studenten van Saxion Next kunnen deelnemen aan deze internationaliseringsweek. Onlangs is Saxion Next met een lerarenopleiding in Finland in gesprek gegaan, waarin ze de mogelijkheid heeft verkend om samen een onderwijseenheid te ontwikkelen. Studenten van de opleidingen zijn vanwege hun werk en gezinssituatie veelal niet in de gelegenheid om aan uitwisselingprogramma's deel te nemen, maar de mogelijkheid bestaat wel.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen leiden hun studenten aantoonbaar op voor de beroepspraktijk. Het leren in de praktijk maakt een essentieel onderdeel uit van de opleiding. De opleidingen stellen terecht expliciete eisen aan de kwaliteit van de werkplek en de begeleiding. Door de eisen aan het minimaal aantal uren, is het kunnen opdoen van voldoende praktijkervaring geborgd. De aandacht voor het werken in het vo is zeker in orde. Het is een sterk punt dat Saxion Next thans in gesprek is met twee ROC's in de regio om te onderzoeken of er een vorm van partnerschap mogelijk is.

In de routes Nederlands (TGNL) en Wiskunde (TGWI) geven vakdidactici Nederlands respectievelijk Wiskunde. Zij besteden in hun lessen aandacht aan specifieke vakdidactiek en toetsen en beoordelen de studenten hier vervolgens op.

Voor algemene didactiek is ruim aandacht.

Binnen het programma van TGNL is voldoende aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding. Er is ook voldoende aandacht voor de internationale en interculturele dimensie.

Daarnaast is er via webinars voor de studenten de mogelijkheid om kennis te nemen van actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

Het auditteam is van oordeel dat de opleidingen aan de vereisten van deze standaard 2 voldoen en komt daarom tot het oordeel 'voldoet' voor de route TGNL.

---

⁶ De opleidingen gaan ervan uit dat de studenten in hun eerder gevolgde vakstudie al kennis en ervaring hebben opgedaan met internationale en interculturele aspecten binnen dat vakgebied.

Standaard 3 (programma-inhoud): De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

Bevindingen

- *Generiek*

In de afgelopen periode hebben de opleidingen gezamenlijk hun opleidingsconcept herijkt en vastgelegd in het document 'Opleidingsconcept' (februari 2023). Dit is thans het kader waarbinnen de opleidingen werken en zich verder ontwikkelen. De opleidingen hebben vervolgens hun leerplan in het curriculaire spinnenweb⁷ 'uitgeschreven'. (Zie verder over het opleidingsconcept standaard 4.)

Taalbeleid

Het auditteam heeft vernomen dat de opleidingen expliciet aandacht besteden aan het taalniveau van de studenten en acht dit passend en essentieel voor een leraar. De opleidingen lieten weten dat zij hebben geconstateerd dat correct Nederlands voor sommige studenten nog steeds een aandachtspunt is; ondanks de al eerder afgeronde hbo- of wo-opleiding. Daarvoor hebben de opleidingen recent het beleidsstuk 'Taalbeleid Tweedegraadslerarenopleidingen Saxion Next 2022' opgesteld. Hierin is in een 8-stappenplan het taalbeleid concreet gemaakt. Het gaat bijvoorbeeld om het werken met taalchecks in de beoordelingsmodellen, feedback geven op taalvaardigheidsaspecten in de les en bij toetsen. Als docenten problemen signaleren in de taalvaardigheid dan geven zij gerichte adviezen waardoor de student attent gemaakt wordt op mogelijke deficiënties en zijn taalvaardigheid kan verbeteren. Er komt een digitaal 'taallokaal' op Blackboard waar een aanbod is van kennisclips, verwijzingen naar literatuur en het aanbod van het StudieSuccesCentrum van Saxion. De student is verantwoordelijk voor het op niveau brengen van zijn taalvaardigheid en kan buiten het curriculum om gebruik maken van dit aanbod. Dat de docenten eisen stellen aan het taalniveau is terug te zien in de beoordelingsformulieren, waar 'correct Nederlands' als een voorwaardelijke eis is opgenomen.

- *Route TGNL*

Binnen de route TGNL is er aandacht voor het onderdeel vakmanschap via de leeruitkomst 5 vakdidactiek en schoolvak en de daarbij behorende prestatie-indicatoren. Daarnaast is er aandacht voor het onderdeel vakmanschap via de leeruitkomsten 6, 7 en 8, respectievelijk Kennisbasis A: Taalvaardigheid/Taalbeheersing, Kennisbasis B: Taalbeschouwing/Taalkunde Kennisbasis C: Fictie/Letterkunde en de hierbij behorende prestatie-indicatoren. Het auditteam stelt vast dat het aanbod van onderwijseenheden (modulen en praktijk) het mogelijk maakt om de prestatie-indicatoren aan te tonen en daarmee de leeruitkomsten te realiseren. Alle prestatie-indicatoren komen meerdere malen aan de orde in het curriculum.

Om te toetsen of de student vakdidactisch bekwaam is, vraagt Saxion Next aan de student om hiervan bewijzen aan te leveren bij het onderdeel 'vaktaak' in zijn afstudeerdossier. (Zie daarover verder standaard 10.)

Ook de vakinhoudelijke component is binnen de opleiding voldoende geborgd. In ieder geval dient de leraar Nederlands te beschikken over in het hoger onderwijs geaccepteerde kennisbasis op hbo- of wo-niveau. Hij toont daarmee aan te beschikken over gevorderde kunde zoals in de vakspecifieke kennisbasis is verwoord. De praktijkcomponent is in ruime

---

⁷ Het circulaire spinnenweb is een instrument om het curriculum in samenhang te ontwerpen en te ontwikkelen (Van den Akker, 2003)

mate in het curriculum opgenomen. Studenten geven aan veel waarde te hechten aan de praktijkcomponent. Hier leren zij vakinhoudelijke en vakdidactische concepten te presenteren aan een bepaalde groep leerlingen die vaak om een specifieke didactische aanpak vragen.

Indien de student de leeruitkomsten beheerst, waar hij op de opleiding en met name op de stage-/werkplek aan werkt, dan moet hij in staat zijn de beoogde leerresultaten te verwerven en op een adequate wijze in de beroepspraktijk werkzaam te zijn, zo stelt het auditteam vast.

Weging en Oordeel: voldoet

De leerinhouden zijn inhoudelijk een correcte vertaling van de beoogde leerresultaten. De theoretische verdieping is op orde, evenals de substantie en relevantie van de ingezette literatuur. Het auditteam stelt vast dat de TGNL haar studenten een goed doordacht curriculum aanbiedt met een afwisseling van theorie en praktijk. De didactische component, kenmerkend voor een lerarenopleiding, heeft een prominente plek in de lijst met leeruitkomsten. Het curriculum sluit goed aan op de beroepspraktijk.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding aan de vereisten van deze standaard 3 voldoen en komt daarom tot het oordeel 'voldoet' voor de route TGNL.

Standaard 4 (programma-leeromgeving): De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De vormgeving van het programma draagt bij aan de realisatie van de beoogde leerresultaten. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten een actieve rol nemen in de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). De inrichting van de leeromgeving past bij de onderwijsvisie van de instelling. Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert.

Bevindingen

▪ *Generiek*

De opleidingen hebben hun uitgangspunten duidelijk vastgelegd in het herijkte Opleidingsconcept. Hierbij gaan zij uit van vier pijlers: i) werken aan vakmanschap en meesterschap, ii) studenten stimuleren het beste uit zichzelf en hun leerlingen/studenten te halen, iii) intensieve samenwerking met het werkveld, iv) flexibel ingerichte opleidingen en alle studenten een maatwerktraject bieden.

Op basis van eerder genoten opleiding(en) en werkervaring van de studenten biedt Saxion Next drie⁸ 'standaard-maatwerkopleidingen'/routes aan waarin de programma's verder bouwen op de eerder verworven competenties. Afhankelijk van de achtergrond van de studenten ligt de nadruk hierbij soms meer op het vakmanschap en soms meer op het meesterschap. De programma's sluiten aan bij de beoogde doelgroep: de volwassen (werkende) studenten.

Studenten kunnen kiezen voor het volgen van het gehele traject of voor delen ervan. De opleidingen bieden precies dat wat de student nog nodig heeft (maatwerk) maar het curriculum is wel min of meer gelijk voor studenten die dezelfde route volgen. In een onderwijsovereenkomst, leggen student en opleiding bij aanvang van de studie de te volgen persoonlijke route vast. Deze overeenkomst kan indien nodig/gewenst tussentijds worden bijgesteld.

De opleidingen bieden zowel contactonderwijs als vormen van blended learning, individueel of samen in de groep en daarnaast zoals hierboven al is vermeld 'leren op de werkplek'.

Voor de inrichting van de opleidingen zijn de leeruitkomsten leidend. Binnen de onderwijseenheden werken de studenten meestal aan meer leeruitkomsten tegelijk. Daarnaast benutten de opleidingen zoveel mogelijk de mogelijkheden op de werkplek. Binnen het programma is de beroepspraktijk uitgangspunt voor het leren en de leeractiviteiten. De stage/het werkpleklernen maakt een groot deel uit van de totale studie. In dat kader ziet de opleiding – en dat is terecht in de ogen van het auditteam - nauwlettend toe op de kwaliteit van de werkplek en de begeleiding. (Zie ook standaard 2.)

Voor studenten die dat kunnen/willen, bieden de opleidingen de mogelijkheid om de leeruitkomsten of een set van prestatie-indicatoren op een andere wijze aan te tonen en te laten valideren. Van deze mogelijkheid maken de studenten tot nu toe evenwel weinig gebruik. (Zie ook standaard 10.)

▪ *Route TGNL*

De studenten die het auditteam sprak, waren positief over de manier waarop Saxion Next het programma inricht. Ze vonden het programma studeerbaar en aansluiten bij hun eigen leerdoelen. Ook waren ze tevreden over de flexibiliteit die Saxion Next hen biedt. De (docenten van de) opleidingen kenmerken zich aantoonbaar door een flexibele houding. Studenten binnen de route TGNL geven aan 'zich gezien' te voelen; de route is klein en overzichtelijk waarbij zij van elkaar leren. De studenten hoeven maar een middag en avond per week naar de opleiding te reizen en kunnen de rest van hun tijd zelf invullen met stage/werken,

---

⁸ De route TG Engelse faseert uit. In deze route studeerde ten tijde van de audit nog één student.

zelfstudie, opdrachten maken. Ook kunnen ze het moment waarop zij opdrachten inleveren zelf bepalen. Het is in principe mogelijk om alle theorielessen in anderhalf jaar te volgen. Dan is het laatste semester alleen nog voor eventuele uitloop, voor de afronding van de stage en/of het afmaken van opdrachten. Tevens kunnen ze op elk moment hun eindopdrachten inleveren en afstuderen. Versnellen is mogelijk door sommige modules in zelfstudie te doen. Dit wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Van die mogelijkheid wordt overigens zelden gebruik gemaakt. Studenten zijn tevreden over de studeerbaarheid van de opleiding. Vanaf de start van de opleiding is hen duidelijk wat de opleiding van hen verwacht. De opleiding denkt met hen mee, de begeleiding die zij van docenten krijgen, draagt bij aan de studeerbaarheid van de TGNL.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen hebben hun uitgangspunten duidelijk vastgelegd in het herijkte Opleidingsconcept. Hierbij gaan zij uit van vier pijlers: i) werken aan vakmanschap en meesterschap, ii) studenten stimuleren het beste uit zichzelf en hun leerlingen/studenten te halen, iii) intensieve samenwerking met het werkveld, iv) flexibel ingerichte opleidingen en alle studenten een maatwerktraject bieden. De programma's sluiten aan bij de beoogde doelgroep: de volwassen (werkende) studenten. Afspraken over de persoonlijke route worden vastgelegd in een onderwijsovereenkomst. Indien gewenst kunnen studenten ook op een andere manier leeruitkomsten aantonen en laten valideren. Studenten zijn tevreden over de geboden flexibiliteit en vinden het de moeite waard om wekelijks af te reizen naar Deventer. Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleidingen aantoonbaar zorgen dat de studenten hun eigen leerproces kunnen vormgeven/ student centred zijn en komt daarom tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de drie routes.

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Toelichting NVAO: De gehanteerde toelatingseisen zijn realistisch met het oog op de beoogde leerresultaten.

Bevindingen

- *Generiek*

Het auditteam heeft geconstateerd dat Saxion Next een duidelijk instroombeleid hanteert. Zij richt zich op volwassen studenten die al over een relevante hbo- of wo-opleiding beschikken of via een onafhankelijk assessment kunnen laten zien dat zij voldoende niveau hebben. Potentiële kandidaten kunnen op basis hiervan eenheden van leeruitkomsten uit het meesterschap of vakmanschap aantonen en zo een verkorte lerarenopleiding doen: hetzij de route TGPD tot leraar in het vak waarvoor zij al zijn opgeleid, hetzij de route TGNL of TGWI wanneer zij leraar Nederlands of Wiskunde willen worden en al beschikken over een (ander) diploma leraar basisonderwijs of voortgezet onderwijs. Saxion Next heeft voor de toelating een duidelijke verwantschapstabel opgesteld.

Sinds het experiment leeruitkomsten biedt Saxion Next ook mogelijkheden voor kandidaten die niet hun opleiding hebben afgerond of bijvoorbeeld niet de opleiding uit de verwantschapstabel hebben gedaan, maar wel beschikken over hbo-niveau. Saxion Next werkt hierin samen met het Assessmentcentrum ELAN van de Universiteit Twente. Op basis van het assessment wordt bepaald of de kandidaat geschikt is om toegelaten te worden. Het auditteam hoorde hiervan een mooi voorbeeld over een IC-verpleegkundige met aanvullende (interne) opleidingen en 20 jaar ervaring in de zorg, die leraar Verzorging/Gezondheidskunde wilde worden.

Het verkorte programma TGPD is 90 EC. Het verkorte programma TGNL en TGWI is 120 EC. Voor studenten die nog deficiënties hebben op basis van hun eerder genoten vooropleiding, biedt Saxion Next een aanvullend programma van nog eens maximaal 30 EC. Het auditteam vernam dat dat bijvoorbeeld van toepassing is op afgestudeerden Social Work die leraar Maatschappijleer willen worden. Deze studenten krijgen een vakinhoudelijke verdieping om de kennisbasis maatschappijleer op orde te krijgen. En een afgestudeerde student Journalistiek die leraar Nederlands wil worden binnen de route TGPD moet nog de onderdelen letterkunde volgen binnen het programma van de route TGNL. Zoals al onder standaard 3 is beschreven, besteden de opleidingen expliciet aandacht aan het taalvaardigheidsniveau. Studenten kunnen indien nodig/gewenst buiten het curriculum om aanbod volgen om deficiënties op te heffen.

De studieleider van de betreffende route (TGPD, TGWI, TGNL) voert met elke student een individueel intakegesprek en stelt op basis hiervan een onderwijsovereenkomst op. Daarin beschrijft hij op welke wijze de student zijn leeruitkomsten gaat realiseren. Tevens beschrijft hij op basis waarvan de leeruitkomst(en) zijn aangetoond. Het auditteam heeft kennisgenomen van de formats van de onderwijsovereenkomst voor elke route en acht deze duidelijk. Per onderwijseenheid kan al worden aangegeven of en hoe de student (gedeeltes van) de beoogde leeruitkomsten heeft aangetoond. Studenten TGPD kunnen twee maal per jaar instromen en elke maand afstuderen. Studenten TGNL en TGWI kunnen in september instromen en elke maand afstuderen.

Dat de opleidingen goed aansluiten bij de kwalificaties van de instromende studenten blijkt uit rendementcijfers. De uitval in het eerste studiejaar is laag (5,1% in 2021, 7,7% in 2022) en het bachelorrendement is hoog (75% in 2021, 83% in 2022). Na het eerste studiejaar zijn er bijna geen stoppers meer.

Weging en Oordeel: voldoet

Saxion Next hanteert een duidelijk instroombeleid en zorgt er goed voor dat het verkorte programma van de drie routes aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten. Daar waar nodig/gewenst bieden de opleidingen een deficiëntieprogramma, bijvoorbeeld wanneer de vooropleiding van de student niet volledig aansluit en de student nog een vakinhoudelijke verdieping nodig heeft. Ook zorgt Saxion Next er met de inzet van assessmentcentrum ELAN van de U Twente voor dat kandidaten die wel over hbo-niveau beschikken maar geen passende vooropleiding hebben of deze niet hebben afgerond, kunnen aantonen dat zij wel geschikt zijn om deel te kunnen nemen aan de verkorte tweedegraadslerarenopleiding.

De studieleiders van de drie routes houden met alle studenten een intakegesprek en leggen afspraken over de te volgen persoonlijke route om de leeruitkomsten te realiseren vast in een onderwijsvereenkomst.

Dat de opleidingen goed aansluiten bij de kwalificaties van de instromende studenten, blijkt uit de hoge rendementcijfers.

Het auditteam beoordeelt deze standaard met een 'voldoet' voor alle drie de routes.

4.3. Personeel

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Toelichting NVAO: De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Het personeelsbeleid draagt daar aan bij. Er is voldoende personeel beschikbaar om de opleiding te verzorgen en de studenten te begeleiden.

Bevindingen

- *Generiek*

Het auditteam heeft vernomen, dat alle docenten zelf zijn opgeleid als docent en jarenlange ervaring hebben in het domein waarvoor ze de studenten nu opleiden. Saxion Next stelt als voorwaarde dat de docenten eerstegraadsbevoegd zijn in het vak dat zij verzorgen (masterniveau), ruime ervaring hebben in het voortgezet onderwijs of in het middelbaar beroepsonderwijs, ervaring hebben als lerarenopleider en actief zijn in het werkveld waarvoor zij studenten opleiden. Sommige docenten geven ook les aan de Pabo van Saxion.

Het auditteam heeft geconstateerd dat Saxion Next ervoor zorgt dat de docenten 'aangesloten' blijven bij ontwikkelingen in het werkveld en in het hoger onderwijs, dat zij hun vak bijhouden en zich blijven professionaliseren en een bijdrage leveren aan het werkveld en het onderwijs. Het auditteam trof daarvan duidelijke voorbeelden aan. (Zie hierover het opleidings specifieke deel hieronder.) Daarnaast brengen de docenten werkbezoeken aan scholen in het mbo om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in dit type onderwijs.

De studieleiders en docenten van de drie routes komen ieder kwartiel bijeen voor een gezamenlijk overleg. Daarin hebben zij in de afgelopen periode veel gesproken over herijking van het opleidingsconcept. Dit is recent vastgelegd in het opleidingsdocument 'Opleidingsconcept 2023'. Daarnaast was er aandacht voor de flexibilisering van het onderwijs, het werken aan de hand van leeruitkomsten en het coachen van studenten in hun eigen persoonlijke route. De opleidingen constateren dat hier nog een aandachtspunt ligt, omdat veel docenten nog denken in aanbod. Daar weinig studenten het flexibele aanbod (willen) benutten en de meesten opteren voor het volgen van het onderwijsaanbod, is dat op dit moment geen groot punt.

Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) 2022⁹ blijkt dat de docenten hun werk als uitdagend en inspirerend ervaren en positief zijn over de inhoud van het werk. De werkdruk is over het algemeen hoog. Voor de algemene tevredenheid geven zij een 7.5. De afgelopen jaren hebben de docenten meer uren gekregen voor de begeleiding en bijkomende taken waarvoor geen vergoeding bestond, bijvoorbeeld voor internationalisering, pr en open dagen.

- *Route TGNL*

Docenten die de route TGNL verzorgen, zijn behalve als docent Nederlands ook als onderwijskundige werkzaam en verzorgen dan de lessen algemene didactiek en pedagogiek. Daarnaast zijn ze alle betrokken docenten stagebegeleider van de studenten en bezoeken ze de studenten gemiddeld twee maal per jaar op de school/werkplek. De docenten van de route TGNL hebben naast de gezamenlijke vergadering met alle docenten van de drie routes, ook elk kwartiel een teamvergadering TGNL.

---

⁹ MTO 2022 onder alle docenten van de APO.

Uit de studentevaluaties is gebleken dat de studenten zeer tevreden zijn over de docenten, zowel over hun vakinhoudelijke deskundigheid, hun actuele kennis van het vakgebied en beroepenveld en de begeleiding die zij geven. De studenten die het auditteam sprak, waren complimenteus over hun docenten. De docenten zijn enthousiast, goed benaderbaar en leven het principe van 'teach as you preach' na, aldus de studenten. Ze komen regelmatig met aansprekende voorbeelden vanuit hun eigen beroepspraktijk in de scholen.

Zoals al hierboven is beschreven, houden de docenten hun vak bij en zorgen zij voor eigen professionalisering. Voorbeelden die het auditteam hiervan aantrof zijn:

- NE: twee docenten die samen met een zestal studenten hebben meegewerkt aan een NRO-onderzoek vanuit de Universiteit Utrecht (afdeling Utrechts Instituut voor Linguïstiek OTS) naar 'Effectief leesstrategie-onderwijs voor en door docenten Nederlands;
- een docent die participeert in het VR-project (virtual reality) van het lectoraat Vernieuwingsonderwijs. Daarin wordt een VR-cursus ontwikkeld voor aanstaande en startende docenten op het gebied van klassenmanagement;
- verschillende docenten die docententeams in het vo begeleiden in het kader van het project 'Havo van de toekomst';
- een aantal docenten heeft een Saxion-training onderzoeksbegeleiding gevolgd;
- docenten die lezingen voor studenten van de universitaire lerarenopleiding uit Munster verzorgen (o.a. over digitalisering van het onderwijs en didactiek in de lerarenopleidingen);
- docenten die nieuwe docenten die bij Saxion komen werken, begeleiden in het traject Basis didactische bekwaamheid (BDB)
- Docenten zijn vrijwel allemaal lid van vakgroepen of andere netwerken (denk bijvoorbeeld aan Velon en de Vereniging docenten levende talen. Drie van de docenten bij TGNL hebben naast hun werk bij TGNL ook werkzaamheden in het vo en, sinds kort, in het mbo.

Tijdens de coronapandemie is ingezet op professionalisering van alle betrokken docenten in het online lesgeven en het online begeleiden.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen worden verzorgd door deskundige, enthousiaste docenten. Alle docenten zijn eerstegraadsbevoegd in het vak dat zij verzorgen (masterniveau). Ze hebben allemaal ruime ervaring in het voortgezet onderwijs of in het middelbaar beroepsonderwijs, ervaring als lerarenopleider en zijn actief in het werkveld waarvoor zij studenten opleiden.

De docenten zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het veld, houden hun vak bij en zorgen voor eigen professionalisering. Het auditteam trof daarvan mooie voorbeelden aan. De docenten stemmen regelmatig met elkaar af over de opzet en inhoud van het onderwijs.

De studenten zijn zeer tevreden over de docenten, over hun vakinhoudelijke deskundigheid, hun actuele kennis van het vakgebied en beroepenveld en over de begeleiding die zij geven. De docenten zijn goed benaderbaar en leven het principe van 'teach as you preach' na.

Het auditteam is zeer positief over de docenten en is van oordeel dat een 'voldoet' voor deze standaard voor de route TGNL hier zeker op zijn plaats is.

4.4. Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

- *Generiek*

De opleidingen van Saxion Next worden thans alleen nog verzorgd op de locatie Deventer. De lesplaats Enschede wordt uitgefaseerd en de nog zittende studenten worden vanuit Deventer begeleid.

Alle faciliteiten die hogeschool Saxion aanbiedt, zijn ook beschikbaar voor de studenten van Saxion Next. Zo kunnen de opleidingen o.a. gebruik maken van een goed ingericht studielandschap en een gespecialiseerde bibliotheek. In de onderwijswerkplaats van de APO staan alle (onderwijs)materialen die de studenten en docenten nodig hebben voor hun lessen. Er zijn in het gebouw voldoende grotere en kleinere lokalen voor colleges, overleggen en het (samen)werken in groepen. Er zijn voldoende en goed werkende ICT-voorzieningen zoals computers, beamers en digitale schoolborden aanwezig en de digitale leeromgeving Blackboard is goed toegankelijk en informatief.

Studenten zijn tevreden over de voorzieningen, zo blijkt uit de tevredenheidsonderzoeken.

Tijdens de coronapandemie zijn alle docenten binnen enkele dagen overgeschakeld op online onderwijs in de blackboardomgeving Collaborate. Thans voeren de opleidingen de discussie in hoeverre ze het onderwijs willen uitbreiden naar online en meer blended aanbod met meer flexibiliteit voor studenten in hun studie. Vooralsnog heeft Saxion Next besloten pas op de plaats te maken en deze digitale weg (voorlopig) niet structureel te gaan bewandelen. Het fysieke onderwijs naast het online aanbod, beschouwen zij nog steeds als waardevol. Dit beaamen de studenten, zo blijkt uit de gesprekken tijdens de audit. Ze krijgen daarvan veel energie en het is hen het reizen naar Deventer waard. Wel zijn de opleidingen zoals al onder standaard 2 is beschreven in het schooljaar 2021-2022 gestart met het verzorgen van online webinars voor alle studenten en docenten, waarin 's avonds actuele thema's uit het onderwijs gepresenteerd worden via de online omgeving in Teams.

Weging en Oordeel: voldoet

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de huisvesting en materiële voorzieningen toereikend zijn voor de realisatie van de opleidingsprogramma's. Er zijn voldoende grote en kleinere lokalen en ruimtes voor overleg en samenwerken beschikbaar, er is een gespecialiseerde Saxion bibliotheek en een onderwijswerkplaats met alle benodigde (onderwijs)materialen. De benodigde ICT-voorzieningen, waaronder digitale schoolborden en de digitale leeromgeving Blackboard, zijn goed toegankelijk.

Het auditteam beoordeelt deze standaard op basis van deze positieve punten als 'voldoet' voor alle drie de routes.

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Toelichting NVAO: Studenten ontvangen een passende begeleiding (ook in het geval van een functiebeperking). De informatievoorziening van de opleiding is adequaat.

Bevindingen

▪ *Generiek*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen een adequaat systeem hanteren van studiebegeleiding. Studenten zijn zeer tevreden over de begeleiding, zo blijkt uit de tevredenheidsonderzoeken en de gesprekken tijdens de audit.

Zoals al onder standaard 5 is beschreven, voeren de studieleiders van de drie routes met elke student een individueel intakegesprek en beschrijven zij in de onderwijsovereenkomst op welke wijze de student zijn leeruitkomsten gaat realiseren. Daarmee zorgen de opleidingen ervoor dat elke student goed geïnformeerd is wat er van hem wordt verwacht tijdens de studie en wat de student van Saxion Next kan verwachten. Ten tijde van de audit bleek dat de onderwijsovereenkomst (nog) niet sterk functioneert als sturend (begeleidings)instrument, daar het grootste deel van de studenten kiest voor een standaard onderwijsroute en niet voor een persoonlijk uit te stippelen route.

In dit intakegesprek controleert de studieleider ook de aanwezigheid van een bevoegde en deskundige vakcoach op de eigen werkplek van de student. Dit is een cruciaal aspect in de ogen van het auditteam, daar deze vakcoach een belangrijke rol heeft in het (vakdidactisch) opleiden van de student. (Zie ook standaard 2.) De eisen aan de vakcoach staan duidelijk beschreven in de studiegids en de praktijkboeken.

Gedurende zijn studie krijgt de student begeleiding van een studiebegeleider (SB'er), die de rol vervult van persoonlijke coach en werkplekbegeleider. De SB'er bezoekt de student als regel tweemaal per jaar op de werkplek. Bij TGNL is dat eenmaal per studiefase en indien daartoe aanleiding is vaker. Bij TGWI minimaal tweemaal in de LIO-fase en indien daartoe aanleiding is vaker. Passend bij de doelgroep verwachten de opleidingen dat studenten zelf aangeven wanneer en waarop zij begeleid willen worden.

De opleidingen houden indien van toepassing voldoende rekening met studenten met een functiebeperking.

Het auditteam heeft gezien en van de studenten gehoord dat de informatievoorziening op orde is. Gedurende de opleiding worden studenten op verschillende manieren van informatie voorzien, waaronder via MijnSaxion en Blackboard. Voor elke route is er een aparte omgeving ingericht met alle voor de studie relevante informatie. Voor overzichten van de behaalde resultaten of begeleidingsafspraken gebruiken de opleidingen Bison. Daar is ook de onderwijsovereenkomst opgeslagen. Om studenten van de route TGPD meer duidelijkheid te geven over wat er van hen wordt verwacht in het afstudeerdossier, heeft Saxion Next een instructievideo (clip) gemaakt.

Weging en Oordeel: voldoet

De studiebegeleiding en de informatievoorziening zijn adequaat en bevorderen de studievoortgang. De SB'er als persoonlijke coach en werkplekbegeleider en de vakcoach op de eigen werkplek van de student vervullen een duidelijke rol in de begeleiding. Studenten zijn zeer tevreden over de studiebegeleiding en tevreden over de informatievoorziening. Het auditteam beoordeelt om deze reden standaard 8 met een 'voldoet' voor alle drie de routes.

4.5. Kwaliteitszorg

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Toelichting NVAO: De opleiding organiseert effectieve periodieke feedback die de realisatie van de beoogde leerresultaten ondersteunt. Bij bestaande opleidingen vinden geëigende verbeteringen plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige beoordeling. Hierbij worden passende evaluatie- en meetactiviteiten ingezet. De uitkomsten van deze evaluatie vormen aantoonbaar de basis voor ontwikkeling en verbetering. De opleiding legt intern verantwoording af over de bijdrage van de opleiding aan het realiseren van de strategische doelen van de instelling. Kwaliteitszorg verzekert realisatie van de beoogde leerresultaten. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissies, medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken. De ontwerpprocessen en de erkenning en borging van de kwaliteit van de opleiding zijn in overeenstemming met de ESG. De opleiding publiceert accurate, betrouwbare en voor de doelgroepen goed toegankelijke informatie over de kwaliteit van de opleiding.

Bevindingen

- *Generiek*

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen op verschillende manieren – zowel formeel als informeel – de kwaliteit van de opleidingen met de verschillende stakeholders evalueert en op basis van de uitkomsten verbetermaatregelen treffen. De studenten, docenten, alumni, vertegenwoordigers vanuit het werkveld en de examencommissie zijn actief betrokken bij de kwaliteit van de opleiding. Er is voor elke route een aparte kamer van de opleidingscommissie ingesteld met studenten en docenten.

In het 'Kwaliteitszorgplan 2020-2024 Saxion Next Tweedegraadslerarenopleidingen' staat beschreven met welke instrumenten en bij welke doelgroep de opleidingen onderzoek doen naar de interne kwaliteit. Het kwaliteitszorgplan wordt indien nodig jaarlijks bijgesteld. Daarnaast kent Saxion Next beleidsplannen voor o.a. Stage & werkplekleren, Taal, Toetsing en Toetsontwikkeling, waarin afspraken zijn vastgelegd met betrekking tot de realisering van de beoogde kwaliteit van de opleidingen.

Saxion Next hanteert een evaluatieplan, dat een overzicht biedt van de evaluaties van het onderwijs en de daaraan gekoppelde onderwijsprocessen van haar tweedegraadslerarenopleidingen. Evaluaties vinden plaats onder studenten en cursisten, docenten en ontwikkelaars, studiebegeleiders en werkveld. In het evaluatieplan is per evaluatie de rolverdeling tussen de verschillende actoren in het evaluatieproces vastgelegd. Het auditteam acht dit een goed sturingsinstrument.

Saxion Next beschrijft op basis van alle evaluaties in haar verbeterplan welke aandachtspunten en ontwikkelpunten ze wil aanpakken en geeft daar direct een prioritering aan met behulp van de kleuren rood (urgent) of oranje (minder urgent). Wanneer het punt naar wens is opgelost, krijgt het een groene kleur (done). Jaarlijks wordt het plan geactualiseerd. Nieuwe acties komen onderaan in de lijst. Het auditteam heeft kennisgenomen van het verbeterplan en is van mening dat dit eveneens een goed sturingsinstrument is om de kwaliteit te borgen. Het is duidelijk welke actiepunten de opleidingen hebben geformuleerd en wie er verantwoordelijk is voor de actie en wanneer deze actie uitgevoerd moet worden. Voorbeelden van verbetermaatregelen die het auditteam aantrof zijn o.a. opstellen van taalbeleid, verbinding zoeken met kennispartners, uitbreiden van de beroepenveldcommissie met een vertegenwoordiging vanuit het mbo en het werken met rubrics bij het LIO-assessment.

Uit de gesprekken met vertegenwoordigers van de beroepenveldcommissie en de studenten blijkt dat de opleidingen goed naar hen luisteren en hen actief betrekken bij gewenste verbetermaatregelen. Ze horen ook terug wat de opleidingen met de suggesties hebben gedaan. Op Blackboard is een apart kanaal ingericht waarin alle studenten de terugkoppeling kunnen lezen.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen evalueren op verschillende manieren – zowel formeel als informeel – de kwaliteit van de opleidingen met de verschillende stakeholders en treffen op basis van de uitkomsten aantoonbaar verbetermaatregelen. Het kwaliteitszorgplan en het evaluatieplan bieden duidelijk sturing. De opleidingen treffen aantoonbaar maatregelen op basis van de evaluaties. Het auditteam trof daarvan mooie voorbeelden aan, zoals het taalbeleid, de uitbreiding van de werkveldcommissie met een vertegenwoordiger vanuit het mbo, en het werken met rubrics bij het LIO-assessment. Het verbeterplan met prioritering van de acties en inzicht als punten naar wens zijn opgelost, is een helder sturingsinstrument. De opleidingen zorgen voor terugkoppeling van de acties naar de betrokkenen.

Het auditteam is op basis van bovenstaande positieve bevindingen van oordeel dat de opleidingen zeker voldoen aan deze standaard. Het oordeel luidt dan ook 'voldoet' voor alle drie de routes.

4.6. Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

- *Generiek*

De opleidingen hebben hun toetsbeleid en visie op toetsen en beoordelen duidelijk beschreven in het document 'Toetsbeleid van de Tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next (2021)'. Voor de route TGNL en TGWI en voor elke opleiding binnen de route TGPD is er een toetsplan/toetsmatrix opgesteld. Daarin is terug te zien in welke onderwijseenheid welke leeruitkomsten en prestatie-indicatoren getoetst worden. Uit elke toetsmatrix blijkt dat alle indicatoren gedurende de studie meerdere malen beoordeeld worden. Sommige indicatoren komen in elke onderwijseenheid aan bod. Ook tijdens de stage/het werkplekleren vindt de toetsing van elke indicator op meerdere momenten plaats. De student moet tot slot in zijn afstudeerdossier bewijzen dat hij alle leeruitkomsten op het gewenste niveau beheerst. In de afgelopen jaren zijn de docenten bezig geweest om meer holistisch te toetsen door middel van rubrics, met daarin meer integratie van (beoordeling) van kennis en de toepassing. Ook de praktijk (stage) wordt aan de hand van rubrics getoetst. Deze zijn eveneens afgeleid van de leeruitkomsten en qua formulering meer holistisch van aard.

Het auditteam dat kennis heeft genomen van de uitwerking van de rubrics beveelt de opleidingen aan om nog eens goed te kijken naar de cesuur binnen de rubric die vaak snel leidt naar een oordeel 'goed'. Bij het bekijken van de beoordelingen van de toetsen viel het het auditteam verder op dat de examinatoren de rubrics verschillend invulden: soms toegelicht/onderbouwd maar soms zonder een dergelijke motivatie. Het auditteam beveelt de examinatoren aan om bij elke rubric in elk geval een heel beknopte motivatie te geven.

Uit het toetsbeleid en het toetsprotocol blijkt dat de opleidingen het valide, betrouwbaar en inzichtelijk toetsen en beoordelen voldoende borgen. Alle richtlijnen en te nemen stappen in het ontwikkelen van de toetsen, de afname, de beoordeling en de analyse van de resultaten, zijn hierin duidelijk beschreven. Er zijn formats voor een toetsmatrijs en beoordelingsformulieren voor mondelinge en schriftelijke toetsen en de stages/het werkplekleren. Het auditteam is van mening dat het toetsprotocol een heel handzaam naslagwerk is.

Het zogenoemde vierogenbeleid is o.a. terug te zien in de eis dat elke ontwikkelde toets voor afname nog door een collega-docent wordt bekeken. Daarnaast bekijkt de toetscommissie steekproefgewijs de toetsen (zie verderop). Voor de beoordeling van de stage is de praktijkbegeleider/SB'er verantwoordelijk die daarbij het advies van de vakcoach betreft. Ook bij de beoordeling van het afstudeerdossier betreft de docent/examinator het advies van de vakcoach en tevens van de leidinggevende van de school.

Vrijwel alle docenten hebben een Basiskwalificatie Examinering (BKE). Nieuwe docenten doen hun BKE in hun tweede jaar. Zij beoordelen wel toetsen, maar construeren ze nog niet

Voordat de studenten starten met de opleiding kunnen ze de leeruitkomsten die zij al beheersen laten valideren. Saxion Next valideert complete eenheden van leeruitkomsten voor meesterschap of vakmanschap op basis van aangeleverde hbo- of wo-getuigschriften of documentatie waaruit dat niveau blijkt.

Daarnaast is het mogelijk voor studenten om (delen van) leeruitkomsten te laten valideren op basis van beroepsproducten die zij tijdens de opleiding aandragen. Daarvoor maken de opleidingen gebruik van de set van prestatie-indicatoren die bij een bepaalde onderwijseenheid uit de opleiding behoren: dat kan bijvoorbeeld een stage zijn, een moduultoets, een praktijkopdracht, een onderzoek of een presentatie. Bij validering stelt de docent die de onderwijseenheid verzorgt vast of de prestatie-indicatoren aangetoond zijn en of daarmee de onderwijseenheid met voldoende resultaat is afgerond. Samen met de examencommissie hebben de opleidingen hiervoor een duidelijke procedure van valideren van leeruitkomsten ontworpen.

In de praktijk blijkt evenwel dat studenten heel beperkt gebruik maken van deze wijze van valideren. De studenten die het auditteam hierover sprak, vertelden dat het maken van een dossier om de leeruitkomst aan te tonen hen nagenoeg net zoveel tijd zou kosten als het volgen van de onderwijseenheid en het maken van de toets. Een enkele maal dient zich wel een mooie gelegenheid aan. Zo was een student met zijn eigen school al volop bezig met toetsing en volgde hij daar een training over. Zodoende kon hij al op een andere manier bewijzen dat hij de prestatie-indicatoren met betrekking tot toetsing binnen de beoogde leeruitkomst al beheerste. Een ander voorbeeld is een student die op zijn werk al bezig was met onderzoek. Ook hij kon de prestatie-indicatoren met betrekking tot onderzoekend vermogen op een andere manier aantonen.

Het auditteam vindt het wel een aandachtspunt voor de opleidingen om studenten zo te informeren dat deze vorm van flexibilisering en validering iets meer gangbaar kan worden.

Examencommissie en toetscommissie

De tweedegraadslerarenopleidingen kennen een eigen examencommissie die bestaat uit docenten vanuit elke van de drie routes aangevuld met een externe deskundige vanuit Saxion. In navolging van de aanbeveling van het auditteam uit 2017 hebben er geen studieleiders meer zitting in de examencommissie. Het huidige externe lid is voorzitter van de examencommissie van zijn eigen academie en tevens voorzitter van het Netwerk Voorzitters Examencommissies Saxion.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de leden beschikken over de vereiste deskundigheden. Ze volgden allen de Saxion basiscursus examinatoren en beschikken over het certificaat BKE. Daarnaast beschikt één lid conform de richtlijnen over het certificaat SKE (Senior Kwalificering Examinatoren).

Uit het jaarverslag van de examencommissie en de gesprekken tijdens de audit is gebleken dat de commissie haar taak adequaat vervult en conform de wet uitvoert. De commissie werkt zowel proactief als reactief. Zo vormt zij zich een eigenstandig oordeel over het afstudeerniveau van de tweedegraadslerarenopleidingen door steekproefsgewijs beoordeelde eindwerken te controleren. Deze werkwijze geeft haar een goed inzicht in eindniveau van de studenten. Daarnaast kijkt een toetscommissie in opdracht van de examencommissie naar de toetsen (zie verderop).

Uit het gesprek tijdens de audit is gebleken dat de examencommissie goed in beeld heeft waar er nog ontwikkelpunten zijn. Zo ligt er voor de drie routes de opdracht om de verschillen in opdrachten bij het afstuderen met elkaar te bespreken en te motiveren, zoals het wel of niet nog moeten uitvoeren van een onderzoek en wat de opleidingen daarmee beogen. De opleidingen in de routes zijn immers gebaseerd op dezelfde leeruitkomsten. Het auditteam dat met dezelfde vraag zat, ondersteunt dit verzoek van de examencommissie.

Ook is gesproken over het toetsen en beoordelen van de vakdidactiek in de route TGPD, waar de opleidingen tot voor kort nog sterk leunden op het oordeel van de vakcoach, zo bleek uit de afstudeerdossiers die het auditteam inzag. Dit heeft ook de aandacht van de examencommissie, die hierover het gesprek heeft gevoerd met de opleidingen en heeft gezien dat het aspect vakdidactiek in het curriculum en de toetsing inmiddels voldoende binnen de opleidingen zelf is geborgd.

De examencommissie is betrokken bij het stellen van eisen aan de taalvaardigheid en houdt toezicht op de toetsing daarvan. Wanneer rekenvaardigheid onderdeel uitmaakt van de

kennisbasis van de betreffende opleiding houdt ze ook toezicht op de toetsing van de rekenvaardigheid.

De toetscommissie van de Academie voor Pedagogiek en Onderwijs (APO) van Saxion treedt ook op als toetscommissie voor de tweedegraadslerarenopleidingen en speelt een krachtige rol. Zij bekijkt in opdracht van de examencommissie hele toetsdossiers en specifieke toetsen. Dat gebeurt ook als er klachten van studenten binnenkomen over toetsen. Daarnaast kijkt de commissie mee bij het opstellen van nieuwe toetsen. De toetscommissie heeft het hierboven genoemde toetsprotocol geschreven.

- *Route TGNL*

De opleiding kent verschillende modules die studenten afsluiten met een schriftelijke toets of presentatie en een praktijkopdracht. Daarnaast zijn er stages waarin de opleiding haar studenten toetst op het beheersen van de leeruitkomsten en prestatie-indicatoren in de praktijk (de stageschool of eigen werkplek). Studenten ronden de opleiding af met een eindgesprek op basis van het afstudeerdossier. Voor alle modules zijn er per jaar vier toetsmomenten, één toetsmoment in de toetsweek direct volgend op de periode waarin de module wordt aangeboden en in elke andere periode een toetsmoment in de tweede toetsweek waar herkansers en versnellers gebruik van kunnen maken.

Afstudeerfase

Het afstudeerdossier bestaat uit verschillende beroepsproducten die een representatieve afspiegeling vormen van de leeruitkomsten. Deze worden hierin gecombineerd waarbij de samenhang tussen de leeruitkomsten zichtbaar wordt. De taaksituaties die representatief zijn voor de kerntaken van het beoogde beroep en de te beoordelen beroepsbekwaamheid zijn veelal zo divers dat één prestatie niet representatief is. Het auditteam onderschrijft dit. De opleiding en daarmee ook de TGNL kiest ervoor dat zij studenten de gelegenheid biedt om op verschillende momenten en op verschillende manieren hun beroepsbekwaamheid te laten zien. Dit gebeurt als volgt.

- Het beroepsbeeld, dat een verzameling is van indrukken, ervaringen, opvattingen en inzichten die een beeld schetsen van de visie op onderwijs en de rol die de student in het onderwijs vervult.
- Het assessment van het werkplekleren (het LIO-assessment) dat de opleiding als de meesterproef beschouwt. De student toont dan alle te beoordelen leeruitkomsten in de praktijk aan. Bij TGNL gaat het dan om de leeruitkomsten met betrekking tot het vakmanschap.
- Studenten Nederlands presenteren een Persoonlijk verbeterproject in de klas (PvK). Zij ontwikkelen op reflectieve en onderzoeksmatige wijze kennis over hun eigen praktijk en proberen op basis van die kennis hun handelen in de praktijk te verbeteren.

Het auditteam is positief over een kalibratiesessie waarbij docenten en studenten reflecteren op het afstudeerprogramma. Door middel van deze sessies hoopt de opleiding het perspectief van studenten op het afstuderen scherper te krijgen. De opleiding bespreekt vervolgens de bevindingen en past waar nodig de opdrachten voor het beroepsbeeld, het assessment en het Persoonlijk verbeterproject in de klas aan.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en voor alle betrokkenen inzichtelijke wijze of de studenten voldoen aan de drie bekwaamheidseisen en de daarvan afgeleide leeruitkomsten en prestatie-indicatoren. Het auditteam is van oordeel, dat de opleidingen het toetsen en beoordelen goed op orde hebben. Voor elke opleiding is er een toetsplan/toetsmatrix opgesteld. Er is een toetsprotocol met duidelijke richtlijnen voor het toetsen en beoordelen dat veel houvast geeft. De opleidingen maken gebruik van verschillende passende toetsvormen en maken gebruik van het meer-ogen principe bij het

opstellen van de toetsen en bij het beoordelen. Voor de beoordelingsformulieren zijn rubrics opgesteld. De opleidingen zouden nog eens moeten kijken naar de cesuur binnen de rubric die vaak snel leidt naar een oordeel 'goed'. Ook zouden de examinatoren bij elke rubric in elk geval een heel beknopte motivatie mogen geven. Aan de hand van het afstudeerdossier toetsen de opleidingen tot slot op een zeer gedegen en gevarieerde wijze of de studenten het niveau van een startbekwame leraar hebben gerealiseerd.

De deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen zowel proactief als reactief. Zij heeft goed in beeld welke ontwikkelpunten er nog zijn en voert daarover het gesprek met de opleidingen. De toetscommissie van APO speelt een ook krachtige rol in het toezien op de kwaliteit van de toetsen. Het auditteam is positief over een kalibratiesessie waarbij docenten en studenten van de TGNL reflecteren op het afstudeerprogramma en over de wijze waarop de opleiding omgaat met de resultaten van deze sessie.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de route TGNL.

4.7. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

- *Generiek*

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit met vertegenwoordigers vanuit de beroepenveldcommissie, is gebleken dat de tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next voorzien in een arbeidsmarktbehoefte.

De vertegenwoordigers van de beroepenveldcommissie waren te spreken over de afgestudeerden van de opleiding die zij in hun scholen tegenkomen. Ze hebben ook zelf kennisgenomen van een steekproef van afstudeerdossiers en waren het eens met de positieve beoordelingen die waren gegeven met betrekking tot het gerealiseerde niveau. Uit het werkgeversonderzoek dat Saxion Next in 2020 hield onder directeuren, (con)rectoren en teamleiders die leiding geven aan de oud-studenten, blijkt dat de werkgevers unaniem positief zijn over de gerealiseerde leeruitkomsten.

Uit het laatste Alumnionderzoek (2021) blijkt dat 97% in het onderwijs werkt, voornamelijk in het VO (73%) en MBO (25%). 92% kon na het afstuderen blijven, 7% vond binnen 1 jaar een baan en 1% binnen 2 jaar. Dat betekent dat alle studenten een baan hebben. Naast lesgevende taken vervult 80% nog andere taken, zoals slb'er, mentor of coach, coördinator, curriculum en onderwijsvernieuwer, leerlingbegeleider (ZAT-Team), stagebegeleider, schoolopleider, vakgroepvoorzitter of afdelingsleider. Oud-studenten geven aan dat ze aan de hbo-bachelorstandaarden voldoen. Dat is voor het auditteam een indicatie voor het gerealiseerde niveau van de afgestudeerden.

- *Route TGNL*

Eigen waarneming van het auditteam over het gerealiseerde niveau

Het auditteam heeft van de lerarenopleidingen uit de route TGNL zes afstudeerdossiers bestudeerd. Verder zijn de studiehandleidingen van de afstudeerdossiers TGNL bestudeerd met daarin opgenomen een beschrijving van het persoonlijk verbeterproject in de klas, het valideringstraject en onderzoek innovatie in het onderwijs, de Handleiding afstudeerdossier, het Praktijkboek NL. Het auditteam is van oordeel, dat alle TGNL studenten in de door het auditteam bestudeerde producten aantonen dat zij startbekwaam zijn. Zij voldoen aan alle eisen die de opleiding aan de producten stelt. Voor het beroepsbeeld, de stagebeoordeling en het PvK geldt dat deze vaak erg omvangrijk zijn. Zij hebben het auditteam (in)zicht gegeven in de afstudeeractiviteiten en, bijgevolg, de mate waarin studenten het afstudeerniveau bereiken. Als positief noemt het auditteam de ambitie van de studenten die eruit naar voren komt. Ook doen studenten belangrijke inzichten op voor het toekomstig leraarschap. De producten hebben, zo schat het auditteam in, invloed op de persoonlijke ontwikkeling van studenten. In een aantal gevallen weten studenten interessante uitkomsten te genereren die stroken met hetgeen uit de literatuur bekend is over die uitkomsten.

Goed waarneembaar is verder dat studenten veel tijd en energie in de methodologie steken maar dat de gehanteerde methode niet altijd klopt. Uit het gesprek met studenten bleek dat zij geen lessen op het terrein van methodologie hebben gehad: ze moeten dit zelf uitzoeken, een proces waar zij veel van leren. De TGNL herkent dit en is nog zoekende hoe zij dit kan verbeteren. Daartoe hebben docenten/begeleiders een aantal bijeenkomsten gevolgd waarin

zij onder leiding van een onderzoeker dit aspect verder uitdiepen en onderling besproken hebben. Volgens het auditteam een adequate reactie. Daarnaast was het auditteam kritisch over veel van de zelfreflecties, die erg vanuit het eigen 'ik' waren geschreven. Ook hier zouden de opleidingen meer onderbouwing mogen eisen op basis van externe bronnen en (vak)literatuur.

Het auditteam is van oordeel dat alle producten de basiskwaliteit representeren. Uit de beoordelingen van de afstudeerassessments is gebleken, dat alle studenten hebben aangetoond dat zij de drie bekwaamheidseisen en de daarvan afgeleide leeruitkomsten de op een voldoende tot goed niveau beheersen.

Weging en Oordeel: voldoet

Het auditteam is van oordeel dat de studenten van de route TGNL in hun afstudeerdossiers hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwame tweedegraads leraar. Dat blijkt uit de producten in het Beroepsbeeld en het Persoonlijk verbetertraject in de klas en uit het behalen van een voldoende tot goede beoordeling voor het afstudeerassessment.

Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren. Dat nagenoeg alle studenten direct een baan hebben en dat zij naast lesgevende taken ook andere verantwoordelijke rollen vervullen binnen de school, is voor het auditteam een belangrijke indicatie voor het gerealiseerde niveau.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de route TGNL.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam trof bij de drie routes een enthousiast, betrokken en deskundig docententeam aan dat zorgt voor maatwerktrajecten en een adequaat opleidingsprogramma voor volwassen studenten die tweedegraads leraar willen worden in het vak waarin ze zijn afgestudeerd of tweedegraads leraar willen worden in een ander vak, te weten Nederlands of Wiskunde. De studenten zijn zeer tevreden over de docenten en over opzet en inhoud van het programma op maat. Dat de opleidingen voorzien in een behoefte en dat het niveau op orde is, blijkt uit het feit dat nagenoeg alle studenten direct een baan hebben.

Het auditteam beoordeelde alle standaarden met een 'voldoet' en komt op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'positief' voor de 16 tweedegraadslerarenopleidingen die Saxion Next via de drie verschillende routes verzorgt.

6. AANBEVELINGEN

- *Generiek*
  - Kijk nog eens goed naar de cesuur binnen de rubric die vaak snel leidt naar een oordeel 'goed'.
  - Laat examinatoren bij elke rubric in elk geval een heel beknopte motivatie geven.
  - De reflecties zijn sterk vanuit het 'ik' van de student geschreven. Eis van de studenten meer onderbouwing op basis van externe bronnen en (vak)literatuur.
  - Informeer de studenten zo over mogelijke vormen van flexibilisering en validering, dat deze iets meer gangbaar worden.

- *Route TGNL*
  - Het auditteam beveelt de opleiding een de methodologiecomponent binnen het onderzoek sterker aan te zetten. Het is goed dat de opleiding hiertoe inmiddels eerste stappen zet.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Saxion Next Bachelor Opleiding tot Leraar vo 2^e graad Nederlands, Engels, Frans, Duits, Biologie, Scheikunde, Wiskunde, Natuurkunde, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Techniek, Economie, Verzorging/ Huishoudkunde, Maatschappijleer, Verzorging/ Gezondheidskunde, Beeldende Vorming	
	Oordeel
Onderwerpen / Standaarden Deeltijd Beoogde leerresultaten	
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	Voldoet
Standaard 3. Inhoud programma	Voldoet
Standaard 4. Vormgeving programma	Voldoet
Standaard 5. Aansluiting programma	Voldoet
Personeel	
Standaard 6. Kwalificaties personeel	Voldoet
Voorzieningen	
Standaard 7. Huisvesting en materiele voorzieningen	Voldoet
Standaard 8. Studiebegeleiding en informatievoorziening	Voldoet
Kwaliteitszorg	
Standaard 9. Periodiek evalueren	Voldoet
Toetsing	
Standaard 10. Toetsing	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten	
Standaard 11. Leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Uitgebreide Opleidingsbeoordeling t.b.v. B opleiding tot leraar vo 2^e graad - Hogeschool Saxion Next – 17 mei 2022

Tijd	Gesprekpartners	Auditteam
08.15- 09.00		Hele panel
09.00– 09.50	MT + studieleiders	Kernteam + vakdeskundigen
10.00–10.50	Werkveld (BVC)	Kernteam + Vakdeskundigen
10.50 –11.10	PAUZE	
11.10 –12.00	Team TGPD	Kernteam + vakdeskundigen
12.00 –12.30	LUNCH	
12.30 –13.20	Team TGNL	Deel kernteam + vakdeskundige NL + secretaris
	Team TGWI	deel kernteam vakdeskundige WI + secretaris
13.20 –14.10	Studenten TGNL	Deel kernteam + vakdeskundige NL + secretaris
	Studenten TGWI	deel kernteam vakdeskundige WI + secretaris
14.10 -14.40	PAUZE	
14.40 -15.30	Examencommissie + toetscommissie	Kernteam + vakdeskundigen
15.35 -16.25	Studenten TGPD	Kernteam + vakdeskundigen
16.25 –17.25		Hele panel
17.25 –17.50	Alle belangstellenden	Hele panel

In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretarissen van het auditteam bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende deeltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een auditteam zich bij de uitgebreide

opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding verstrekte documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditteam bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditteam. Het auditteam ontving geen reacties.

Het oordeel van het auditteam vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien standaard 1 voldoet en maximaal vijf standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het panel het opleggen van voorwaarden adviseert (zie aanvullende beslisregels voorwaarden).

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoort/scoren;
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort;
- op een tot vijf standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het panel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- zes of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport opleiding
- Opleidingsconcept tweedegraadslerarenopleidingen
- Leeruitkomsten 16 opleidingen
- Studiegids TG 2022-2023
- Taalbeleid TG 2022-2023
- Onderwijs- en examenregeling – OER (2022-2023)
- Stagebeleid en praktijkboeken TGPD, Wiskunde, Nederlands
- Schematisch programmaoverzicht.
- Overzicht van het ingezette personeel
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken
- Notulen BvC, Jaarverslag opleidingscommissie (2021-2022),
- Studenttevredenheidsonderzoek (2022), alumni-onderzoek (2021), werkgeversonderzoek (2020)
- Kwaliteitszorgplan 2020-2024, verbeterplan 2023
- Jaarverslag examencommissie (2021-2022)
- Handleiding afstudeerdossier TGPD, Wiskunde, Nederlands
- Toetsplannen TGPD, Wiskunde, Nederlands + Toetsdossiers met een selectie van toetsopgaven + beoordelingsformats

Het auditteam heeft van elke opleiding van 8 studenten de afstudeerdossiers bestudeerd. Daar waar er minder dan 8 afstudeerdossiers beschikbaar waren, is dit in bovenstaand rapport vermeld bij standaard 11. Om redenen van privacy zijn de namen van de afgestudeerden, hun studentnummers evenals de titels van de eindwerken hier weggelaten maar uiteraard wel bekend bij de secretaris van het auditteam, en daar eventueel op te vragen.

BIJLAGE IV   Panelsamenstelling

Op 9 maart 2023 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditteam t.b.v. de beoordeling van de opleiding B leraar vo 2^e graad van Hogeschool Saxion Next onder het nummer PA-1403.

Naam visitatiegroep:	HBO Tweedegraadslerenopleidingen groep 1.
----------------------	---

De secretaris van het auditteam beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditteam van de in dit adviesrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
De heer drs. R.B. van der Herberg	De heer Van der Herberg is ervaren en gecertificeerd lead auditor voor accreditaties in het hoger onderwijs, adviseur voor ho, mbo ,vo en po op het gebied van kwaliteitszorg (o.a. INK), excellentie en duurzaamheidsvraagstukken.
mevrouw drs. J.E.J. Rutten	Mevrouw Rutten is zelfstandig adviseur, verkenner, kwartiermaker, bestuurder en toezichthouder bij Kwaliteit voor Onderwijs en gecertificeerd lead auditor .
Mevrouw C.J.M. Ravesloot	Mevrouw Ravesloot is vakdidacticus, Rijksuniversiteit Groningen.
De heer L.C. Spijkerboer	De heer Spijkerboer is zelfstandig ondernemer onderwijs; kerndocent Wiskunde NCOI.
Mevrouw drs. J. Bolding	Mevrouw Bolding is docent onderwijskunde lerarenopleidingen gezondheidszorg/ omgangskunde, projectleider maatwerktrajecten lerarenopleidingen, adviseur onderwijsinnovatie Instituut Sociale wetenschappen, adviseur flexibele DT lerarenopleidingen, interim teamleider omgangskunde, verzorger PDG opleidingen, Hogeschool Utrecht.
De heer D. Ridder	De heer Ridder is student Lerarenopleiding Economie / Teachers College, Hogeschool Windesheim Zwolle.
Mevrouw G.C. Versluis	Mevrouw Versluis is senior-adviseur bij Hobéon; tevens getraind secretaris door de NVAO sinds november 2010.
De heer G.W.M.C. Broers	De heer Broers is adviseur bij Hobéon; tevens getraind secretaris door de NVAO sinds november 2010.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditteam van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobeon.nl
www.hobeon.nl